

Epidémia ako zrkadlo?

Premiéra filmu Made in Ružomberok

Aktivity našich študentov

O koronavírusu s profesorkou Lesňákovou

**Študenti FZ KU bojujú
s koronavírusom v prvej línii**

doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc.
rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku

Epidémia ako zrkadlo?

Frank Snowden, emeritný profesor univerzity Yale, vydal vlani na jeseň knihu *Epidemics and Society*. „Epidémie sú kategóriou chorôb, ktoré nastavujú zrkadlo ľudským bytostiam, kto naozaj sme. Majú do činenia s naším vzťahom k smrteľnosti, k smrti, k našim životom. Tiež odrážajú náš vzťah k životnému prostrediu – k prostrediu, ktoré si vytvárame, a k prírodnému prostrediu, ktoré odpovedá. Ukazujú morálne vzťahy, aké máme jeden k druhému.“

Podľa Snowdena nám epidémie kladú dôležité otázky: Čo sa nám snaží povedať blízkosť hrozacej smrti? Aká je naša zodpovednosť jeden voči druhému? Kde je v tom všetkom Boh?

Pridal by som ďalšie otázky: Ako sa nepoddať strachu? Ako podporiť našich bližných a neodcudzovať sa – napriek sociálnej izolácii? Aký príbeh o COVID-19 vyrozprávame ďalším generáciám? Aké dopady bude mať epidémia na politiku, spoločnosť, náboženstvo či hospodárstvo? Ako to zmení vysoké školy?

Spisovateľ David Brooks vyzýva k solidarite – ktorá nie je pocitom, ale aktívnou čnosťou. „Vyrastá z katolíckej sociálnej náuky. Začína vierou v nekonečnú dôstojnosť každej ľudskej osoby, v ktorej sú ľudia zasadení do siete vzájomných záväzkov – jeden k druhému a k celému stvorenstvu.“

Historik Yuval Noah Harari varuje pred diktatúrami a nacionálnou izoláciou. „Ľudstvo si musí vybrať. Pôjdeme po ceste nejednotnosti, alebo sa vydáme cestou globálnej solidarity? Pokiaľ sa rozhodneme pre nejednotnosť, kríza sa nielen predĺži, ale v budúcnosti pravdepodobne povedie k ešte horším katastrofám. Ak si zvolíme globálnu solidaritu, bude to víťazstvo nielen v boji proti koronavírusu, ale tiež proti všetkým budúcim epidémiám a krízam, ktoré by mohli ľudstvo postihnúť v 21. storočí.“

Najväčšie nebezpečenstvo súčasnej epidémie nevidím len v následkoch na zdravie či životy, ale predovšetkým sa obávam, že sa jeden druhého začneme strániť, báť sa a navzájom sa vyhýbať. Popri všetkých smutných faktoch, ktoré sa ešte o novom ochorení COVID-19 dozvieme, by do dôsledkov vzatá sociálna izolácia bola tou najsmutnejšou tragédiou. Nedopusťme ju.

Epidémia zasiahla aj Katolícku univerzitu v Ružomberku – museli sme prerušiť prezenčnú výučbu a odložiť konanie festivalu UNIUM. Verím však, že život sa čoskoro vráti do normálnych koľají a budeme si o to viac vážiť, že ako ľudia môžeme byť pospolu. Prajem si, aby sme o to silnejšie a intenzívnejšie oslávili 20. výročie nášho založenia. Modlím sa, aby sa vydarilo, a aby sme sa všetci na ňom zišli živí a zdraví. Nech sa toto výročie stane oslavou solidarity a víťazstvom Života!

KURIÉR

Informačný spravodajca
Katolíckej univerzity v Ružomberku
Občasník

Vydavateľ

VERBUM – vydavateľstvo KU
Hrabovská cesta 1A, 034 01 Ružomberok
IČO 37 801 279
tel. (fax): 044/ 430 46 93 (94)
e-mail: kurier@ku.sk, www.ku.sk

Šéfredaktorka

prof. RNDr. Mária Kozová, CSc.

Zostavovatelia

PaedDr. Martin Pinkoš
Martin Kuniak

Redakčná rada

doc. PhDr. Markéta Rusnáková, PhD.
doc. Eugen Zeleňák, PhD.
PhDr. Mária Lehotská, PhD.
ThDr. Radoslav Lojan, PhD.

Grafická úprava

Martin Kuniak

Autorka dizajnu

Eva Okálová

Tlač

EQUILIBRIA, s.r.o., Košice

Foto

Archív KU a fakúlt
Archív UPaC

ISSN 1338-2411 EV 4121/10

Vyšlo v apríli 2020, č. 2/2020, roč. XIX.

Nepredajné.

Redakcia si vyhradzuje právo

na krátenie príspevkov.

Za jazykovú správnosť príspevkov

zodpovedajú autori.

Uverejnené príspevky nehonorujeme.

Kuriér KU je k dispozícii v elektronickej podobe

na internetovej stránke www.ku.sk.

OBSAH

- 4 **Premiéra filmu Made in Ružomberok**
- 7 **Študenti KU pomáhajú**
- 8 **Najlepšie fotografie členov spolku kresťanských fotografů**
- 12 **ERASMUS+ v Ružomberku počas epidémie COVID-19**
- 15 **Univerzita tretieho veku na KU**
- 16 **Silvia Kaščáková: ..., ide skôr o pravdu**
- 21 **Výskumníci zverejnili správu z výskumu EU Kids Online Slovensko**
- 27 **Nové podmienky k výkonu atestácií pedagogických a odborných zamestnancov**
- 28 **Poradenstvo a sprevádzanie v manželských krízach**
- 30 **O koronavírusu s profesorkou Lesňákovou**
- 32 **Prednáška: Súčasné myslenie a ohrozenie tradičnej rodiny**
- 34 **Okienko UPaC**
- 35 **Kronika posledných mesiacov**

www.ku.sk

navštívte nás aj na internete

Rektor KU v Ružomberku Jaroslav Demko počas slávnostného otvorenia festivalu.

OD FARSKEJ ŠKOLY PO UNIVERZITU

Vznik filmu Made in Ružomberok, mapujúceho históriu školstva v meste, je súčasťou udalostí pripomínajúcich 20. výročie Katolíckej univerzity.

„Mestské výsady získal Ružomberok od ostrihomského arcibiskupa Tomáša v roku 1318 z poverenia magistra rytiera Donča,“ hovorí v úvode filmu Made in Ružomberok známy hlas moderátora a hudobníka Štefana Chrappu. V 35 minútach následne vidíme príbeh školstva v Ružomberku. Od vzniku prvej farskej školy, cez vyššie, podobné gymnáziám, až desaťročia trvajúce snahy zriadiť v meste univerzitu.

Inšpiroval ho historik Peter Dvorský

„Na pozvanie mesta a Jána Jakuba Lovenbergu, prišli v roku 1529 dvaja piaristi a začali vyučovať žiakov z Liptovskej, Turčianskej a Oravskej stolice. Vzniklo piaristické gymnázium, ktoré neskôr navštevovali Hugolín Gavlovič, Anton Bernolák, Andrej Hlinka a neskôr aj Karol Sidor, Vavro Šrobár alebo Dušan Makovický,“ ozrejmjuje vo filme historické zaujímavosti Radislav Kendera z Katolíckej univerzity.

Okrem neho vo filme účinkuje aj miestny historik Peter Dvorský, ktorý históriu, a nielen mesta, ovláda na počkanie. Práve on, hoci nevedome, bol niekde na začiatku aktuálneho projektu.

„Záujem o históriu mesta a Katolíckej univerzity vo mne vyvolal Peter Dvorský. Keď sme sa prvýkrát neformálne stretli, tak vytiahol fotky a ukázal mi, kde v Políku stál dom mojich predkov. Ukázal mi podpis prastarého otca a priblížil históriu mojej rodiny. Tým prebudil u mňa hrdosť a záujem,“ rozpráva akýsi prapôvod celého filmovania historických dokumentov o meste a jeho obyvateľoch autor filmu, Ružomberčan Jakub Krška.

Vyštudoval žurnalistiku na Filozofickej a následne si urobil doktorát na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity (KU). Počas štúdia vznikli aj kľúčové zábery pre

dnešný dokument Made in Ružomberok. „Zábery vznikli náhodne. Tým, že som bol na univerzite a spracovával jednotlivé aktuálne témy z diania do svojich zväčša spravodajských alebo publicistických televíznych príspevkov. Neskôr som zistil, že je to materiál do niekoľkých filmov. Ale nebol vytvorený s cieľom vyrobiť filmy. Za natáčaním bola snaha naučiť sa robiť filmovú a televíznu tvorbu, a tak to celé vzniklo,“ opisuje pôvod, teraz už dokumentárnej snímky, Jakub Krška.

Vo filmovom priemysle pritom dnes už nie je žiadny nováčik. Má za sebou aj viaceré úspešné videoklipy, napríklad pre Simu Martausovú.

Hovorí aj Zasepa a Ďurček

Film sprevádza vývojom školstva v meste. Najskôr vzdialenou históriu, no najväčší priestor dostala nedávna

Jakub Krška (vľavo) a Matúš Demko na premiére filmu.

minulosť. Dlhoročné a dlho neúspešné snahy Ružomberčanov o vznik univerzity. Všetko prelomil až rok 2000 a Katolícka univerzita.

„Nosnou myšlienkou filmu je rozprávať príbeh o histórii školstva v Ružomberku. Je to príbeh o našich predkoch, ktorí chceli mať univerzitu v Ružomberku. A zároveň príbeh o ceste, ako ju nadobudli. A tá história je obdivuhodná,“ hovorí filmár Jakub Krška. Aktuálne je konateľom Infoštúdia mesta Dolný Kubín, ktoré zabezpečuje televízne vysielanie aj vydávanie novín u našich najbližších oravských susedov.

V dokumente vystupujú okrem historika aj všetci bývalí primátori, veľký kancelár KU Bernard Bober, ale aj niektorí bývalí a súčasní zamestnanci a aj rektori Katolíckej univerzity.

„Dokument s názvom Ružomberok univerzitné mesto bol mojou diplomovou prácou. Dokončil som ho ešte v roku 2014. Odvtedy čakal na príležitosť a zverejnenie. Samozrejme, s odstupom času som musel viaceré pasáže dorobiť, prestrihať a dotiahnuť do aktuálnej podoby. Zároveň však vďaka tomu, že som natáčal už pred desiatimi rokmi, naberá film na vážnosti, pretože v ňom vystupujú ľudia, ktorí už nie sú medzi nami.“

Krška hovorí najmä o vzácných výpovediach bývalých rektorov KU Jozefovi Ďurčekovi a Tadeuszovi Zasepovi. Samotný

film venoval nedávno zosnulému Alojzovi Kostelanskému, ktorý bol pri vzniku univerzity a prakticky až do svojej smrti v nej aj vyučoval.

Film, ktorý nemôže vzniknúť na objednávku

Pre mnohých Ružomberčanov budú určite zaujímavé aj pasáže, kde s pomocou historikov a historických prameňov odhaľuje už prvé pokusy o zriadenie univerzity v meste v roku 1938. Rovnaké zámery zopakovali niekdajší mestskí činovníci aj po vojne, kedy vznikol Teologický inštitút. Neskôr, v roku 1979, bola v hre zase vysoká škola zameraná na textil. V roku 1992 bolo u nás detašované pracovisko Žilinskej univerzity, neskôr Trnavskej, aby napokon opäť s pomocou Žilinskej univerzity prešla škola v roku 2000 z Katecheticko-pedagogickej fakulty sv. Ondreja na riadne zriadenú a samostatnú Katolícku univerzitu.

„Je to dar pre mesto, dar pre región a chcel by som zvýrazniť, že KU je tu svojím duchom, a ten je tu pre celé Slovensko. Kresťanská tradícia a Slovensko sú neoddeliteľné. Európsky kresťanský národ by mal mať KU, a preto nechceme, aby bola len regionálna, ale národná,“ povedal pri príležitosti premiéry filmu rektor KU Jaroslav Demko.

„Je to film, ktorý má myšlienku, má ducha a má srdce. Myslím si, že takýto film nemôže vzniknúť na objednávku. Môže vzniknúť, keď človek rozumie veci a dá tvorbe srd-

ce. Z toho je zrejmé, že Jakub je s mestom a univerzitou naplno zžitý,“ dodal rektor Demko.

Na filme spolupracoval hudobne aj ďalší absolvent univerzity Ján Zborovjan. Okrem neho sa produkčne podieľal na vzniku dokumentu aj Matúš Demko. Práve dvojica Krška – Demko má za sebou už viacero filmov z histórie univerzity, ako 869 dní o stavbe knižnice či Pán rektor o niekdajšom rektorovi KU Tadeuszovi Zasepovi. Z histórie mesta a jeho osobností zase sfilmovali v koprodukcii s RTVS osud Andreja Hlinku. Film Hlinka mal premiéru len nedávno na 80. výročie jeho smrti. A v roku 2012 uviedli dokument 22 hláv o Bernardovi Jaškovi z Černovej, ktorý čelil komunistickému režimu až na smrť.

„V koprodukcii s RTVS dokončujeme ďalší film z prostredia výrazných duchovných osobností, a síce o Štefanovi Klubertovi. Jemu dnes môžeme vďačiť, že uchránil pred komunistami Oltár Majstra Pavla z Levoče či tradíciu púte na Mariánsku horu pri Levoči. Bol takým spišským Hlinkom,“ naznačil Jakub Krška aktuálne plány a význam osobnosti, ktorú spoločne s Matúšom Demkom audiovizuálne spracúvajú.

Peter Kravčák

So súhlasom redakcie Ružomerského magazínu.

Foto: Martin Bužna

Ako sa predčasne skončilo naše americké dobrodružstvo

Keď som vo februári odlietal na štipendijný pobyt na univerzitu Notre Dame do USA, netušil som, čo všetko ešte počas neho zažijem. V prvom rade v tom pozitívnom zmysle slova. Na Kellogg Institute, na ktorom som hostoval, ma od prvého dňa považovali za člena ich výskumnej rodiny, pozývali ma na všetky ich podujatia, zabezpečili mi prístup do bohatej univerzitnej knižnice a pravidelne sa informovali, či mi s niečím ešte môžu pomôcť. Podobnou priateľskou atmosférou sa vyznačoval aj susedný Nanovic Institute, ktorého členkou sa na niekoľko mesiacov stala zas Jela Kehoe, vyučujúca z katedry angličtiny FF KU.

Pred začatím pobytu som skutočne netušil, ako veľmi ma tento pobyt obohatí a koľko inšpiratívnych ľudí stretnem (vrátane mojich spolubývajúcich, troch študentov teológie, ktorí takmer celé dni presedeli za knihami). Netušil som však ani o tej odvrátenej strane pobytu, ktorá súvisela s prepuknutím pandémie koronavírusu.

Otázku „Zostať či odísť?“ vyvolávali opatrenia, ktoré sa zavádzali (rušenie prednášok, postupné zatváranie budov...) ako aj opatrenia, ktoré sa nezavádzali (napr. žiadna povinná karanténa pre prichádzajú-

júcich, žiadne obmedzenie na hraniciach, striedme rušenie kultúrnych podujatí, úplná absencia ochranných rúšok medzi obyvateľmi).

Spolu s doktorkou Kehoe sme uvážili, že bude predsa len múdrejšie vrátiť sa na Slovensko. Obzvlášť kým sa to ešte dá. Cesta nebola jednoduchá a istú časť pri hraniciach sme si odkráčali aj pešo. Chvalabohu to celé dobre dopadlo a návštevu Notre Dame určite odporúčam. Ale nie v tomto čase, keď USA dominuje v koronavírusových štatistikách.

Samuel Štefan Mahút
doktorand FF KU

ŠTUDENTI KU POMÁHAJÚ

Študenti Fakulty zdravotníctva KU pomáhajú ako dobrovoľníci

Vzhľadom na situáciu s koronavírusom na Slovensku sa v každom zdravotníckom zariadení vykonávajú základné epidemiologické opatrenia na zamedzenie jeho šírenia. Aj študenti Fakulty zdravotníctva KU (FZ KU) v Ružomberku sa prihlásili do výzvy, ktorá bola vyhlásená fakultou na základe žiadosti o pomoc Ústrednej vojenskej nemocnice – fakultnej nemocnice v Ružomberku (ÚVN).

Aktuálne 18 študentov FZ KU realizuje dobrovoľnícku činnosť v dvanásť hodinových zmenách v Ústrednej vojenskej nemocnici SNP v Ružomberku – FN. Konkrétne činnosti spočívajú v depistáži pacientov na záchytnom pracovisku pri vstupe do nemocnice. Súčasťou vstupného triedenia pacientov je meranie telesnej teploty a vyplnenie anamnestického dotazníka. Na základe tohto vstupného posúdenia študenti v spolupráci s pracovníkmi ÚVN SNP – FN manažujú ďalší postup vyšetrovaní a ošetrovaní pacienta.

Naši dobrovoľníci pracujú aj v mobilnej odberovej jednotke, pomáhajú s prevádzkou jednotlivých klinických pracovísk podľa aktuálnej potreby. Zatiaľ vypomáhali na Klinike radiačnej a klinickej onkológie, Infektologickej klinike a Klinike úrazovej chirurgie a ortopédie. Pre dobrovoľníkov je počas služieb zabezpečená strava a bezplatné ubytovanie v ubytovacom zariadení KU (Internát Ruža).

Dobrovoľníkov z radov študentov máme aj mimo Ružomberka. Viacerí pomáhajú v nemocniciach a zariadeniach sociálnych služieb v mieste svojho bydliska. Pribežne sa na nás obracajú o pomoc pri realizácii dobrovoľníckych aktivít ďalšie, predovšetkým sociálne zariadenia, na ktoré sa snažíme reflektovať. Veríme, že táto angažovanosť našich študentov prispeje k zvládnutiu celej situácie, ale aj k osobnému rastu a formovaniu budúcich zdravotníckych pracovníkov.

M. Lehotská

Študenti Teologickej fakulty KU pomáhajú najzraniteľnejším

V súvislosti s hrozbou nového koronavírusu študenti Teologickej fakulty KU v Košiciach (TF KU) pomáhajú pri aktivitách, ktoré môžu pomôcť zvládať situáciu ohrozeným skupinám. Ide najmä o šitie rúšok, nákupy pre dôchodcov a osamelých rodičov alebo

ľudí v karanténe, distribúciu materiálnej pomoci, písanie informačných letákov, poskytovanie psychosociálnej pomoci, ale aj poskytnutie finančnej pomoci rodinám v núdzi.

„So situáciou, ktorej dnes čelíme, sa nestretol nikto z nás. Sme ešte len na začiatku a nevieme ako dlho táto situácia potrvá, ani aké dôsledky bude mať. Terajšia situácia je úplne nová a otvára priestor pre vlastnú iniciatívu. Chceme ukázať, aké hodnoty vyznávame. Prerušená výučba však neznamená, že sa nemôžeme zapájať do dobrovoľníckych aktivít, ktoré pomôžu tým

najzraniteľnejším,“ informovala doc. PhDr. Ing. Lýdia Lešková z Katedry spoločenských vied TF KU.

„Takúto ani podobnú situáciu Slovensko už roky nezažilo, preto ďakujem všetkým zapojeným študentom TF KU za ich disciplinovanosť a chuť pomôcť ohrozeným skupinám,“ uviedol dekan TF KU doc. Radoslav Lojan.

ČLOVEK A VIERA: Najlepšie fotografie členov spolku kresťanských fotografov

Každoročne ku koncu liturgického roka prebehne v spolku Človek a viera výber najlepších prác za ostatný rok a začiatkom adventu sú tieto fotografie vystavené na Pražskom hrade. Neskôr táto výstava putuje po ďalších diecézach. Po prvý krát zavítala aj do priestorov Univerzitnej knižnice Katolíckej univerzity v Ružomberku. Veľkoformátové fotografie zachytávajú rôzne udalosti a momenty zo života Cirkvi, liturgické obrady, cirkevné slávnosti, sakrálnu architektúru, ale aj púte, stretnutia mládeže, tábory, a mnohé iné cirkevné podujatia. Nad výstavou prevzal záštitu spíšký diecézny biskup J.E. Mons. ThDr. Štefan Sečka PhD., a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc. Slávnostná vernisáž výstavy sa konala v pondelok 2. marca 2020 v priestoroch Univerzitnej knižnice Katolíckej univerzity v Ružomberku. Otvorenia výstavy sa zúčastnili aj viacerí fotografi spolku Človek a viera, ktorí krátko predstavili činnosť spolku i svoju tvorbu. Po skončení vernisáže spolok pozval zúčastnených na fotografický workshop na tému: Ako fotografovať nielen v kostole.

Spolok kresťanských fotografov Človek a viera je spoločenstvo fotografov z Čiech aj Slovenska, ktorí bez nároku na odmenu dokumentujú život Cirkvi, umeleckou formou zachytávajú rôzne cirkevné podujatia v Čechách, na Slovensku aj v zahraničí. Svojou tvorbou sa snažia o evanjelizáciu obrazom. Spolok vznikol v roku 2011 s cieľom rozvíjať kvalitu kresťanskej fotografie a súčasne viesť fotografov ku kultivovanému správaniu počas liturgických obradov.

Dnes má spolok vyše 140 členov v Čechách a 6 členov na Slovensku vo veku od 15 do 75 rokov. Členmi spolku sú fotografi amatéri, poloprofesionáli, aj profesionálni fotografi. Spolok neustále prijíma nových fotografov a rád by rozšíril svoje pôsobenie na území Slovenska. Novým členom ponúka zaškolenie týkajúce sa samotného fotogra-

fovania, práce s digitálnou zrkadlovkou, spracovávania fotografií, ale poskytujú aj špecifické školenie zamerané na oblasť sakrálny fotografie. Viac o jeho aktivitách nájdete na: clovekaviera.sk.

km

Foto: Vlado Škuta

VŠETKY AKTUÁLNE INFORMÁCIE O DIANÍ V UK KU NÁJDETE NA:
uk.ku.sk a na Facebooku

Týždeň slovenských knižníc, a čo po ňom nasledovalo...

Týždeň slovenských knižníc tradične nemení svoj základný cieľ. Pozitívne zviditeľňovať knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejšieho spektra aktivít a podujatí. Ambasádorkou Týždňa slovenských knižníc 2020 sa stala Eva Pavlíková, členka činohry Divadla Andreja Bagara v Nitre. Moderátor slávnostného otvorenia Týždňa slovenských knižníc bol 2020 Radoslav Kuric, herec Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene.

V súčasnosti knižnice na Slovensku nadväzujú na svoje historicky overené miesto v spoločnosti. Knižnice plnia vo svojich mestách a regiónoch dôležitú funkciu. Okrem toho, že ponúkajú širokú škálu literatúry, tlačovín a ďalších médií, sa tiež snažia byť zjednocujúcou silou v spoločnosti, miestom, kam majú prístup všetci obyvatelia. Dávajú im príležitosť stretávať sa a vytvárajú podmienky k sebazvedelávaniu. V mnohých komunitách po celom svete sú knižnice stále jediným miestom, kde môže každý, bez ohľadu na vzdelanie či zručnosť, získať prístup k informáciám. Knižnice sú už dlho zakorenené v rozvoji miest, obcí a znalostnej ekonomiky, sú vnímané ako tretie bezpečné miesto medzi školou a domovom.

Slávnostné otvorenie Týždňa slovenských knižníc sa uskutočnil dňa 2. marca 2020 v Kráľovskej sieni Slovenskej národnej galérie Zvolenský zámok za účasti zástupcov MK SR, MŠVVaŠ SR, knižnovníckych profesionálnych združení, ZMOS, BSK, magistrátu mesta Zvolena, zriaďovateľov knižníc, zástupcov knižníc a médií. Otvorenie bolo spojené aj s tradičným odovzdaním výročnej ceny Slovenskej asociácie knižníc SAKAČIK 2019, niektoré z členských knižníc za jej aktívnu činnosť, resp. za prípravu významného podujatia alebo uskutočnenia významného činu.

Týždňom slovenských knižníc štartoval aj mesiac, ktorý je už tradične zameraný na knihu a čítanie. V Univerzitnej knižnici Katolíckej univerzity v Ružomberku sme sa zamerali na sprievodné podujatia, online semináre a prezentáciu samotnej knižnice s bonusom – 50% zľavou na registračný a prolongačný poplatok pre všetky kategórie čitateľov. Od 1. marca až do 26. apríla 2020 bol pre všetky knižnice zapojené do

Národnej licencie EIZ pripravený skúšobný prístup do databázy Gale Reference Complete. Ku obsahu a nástrojom tejto databázy prebiehali online školenia.

Vzhľadom na pretrvávajúce opatrenia v súvislosti s COVID-19 vydavateľstvo GALE sprístupnilo svoje databázy počas trvania situácie s koronavírusom cez heslo priamo z domu. Prístup bol zabezpečený do databáz: AcademicOneFile, GeneralOneFile a Infotrac Custom Journal, zároveň naďalej prebiehal zdarma skúšobný prístup do Gale Reference Complete. S ohľadom na vypuknutie nákazy v Číne a postupujúcu epidémiu koronavírusu viaceré vydavateľstiev poskytlo bezplatný prístup ku všetkým článkom súvisiacim s koronavírusmi pre lekárov, vedcov aj laickú verejnosť. Od 25. marca majú inštitúcie v rámci konzorcia NISPEZ prístup k nástroju SciVal, ktorý slúži na vizualizáciu výskumných výkonov, porovnávanie, vytváranie partnerstiev v oblasti spolupráce a výskumných trendov v oblasti analýz. UK KU počas trvania pandémie síce zatvorila svoje brány, ale každodenne prinášala prostredníctvom webu a facebooku tipy na dištančnú výučbu pre študentov, zdieľala webináre zamerané na projektovú činnosť, nové nástroje, efektívne publikovanie a množstvo informácií, ktoré boli v uvedenej situácii osožné a dostupné priamo z bezpečia domova.

SILA A LÁSKA Adrianny Zawadzkej

3. marca 2020 bola v priestoroch Univerzitetnej knižnice KU v Ružomberku otvorená výstava grafičiek Adrianny Zawadzkej "Sila a láska."

Dve slová, bez ktorých si náš život nemôžeme predstaviť. Potrebujeme silu, aby sme ho mohli žiť a potrebujeme lásku, aby mal zmysel. Platí to pre každého z nás a dvojnásobne pre umelca. Bez sily aj jeho najlepšie a najoriginálnejšie nápady ostanú nezrealizované a bez lásky ostanú prázdne. Umelec miluje to, čo tvorí a tvorí to, čo miluje.

Adrianna Zawadzka predstavila na výstave svoje lásky – nielen grafiku, ale taktiež svoj vzťah k histórii, človeku a prírode. Fascinovaná kultúrou Egypta vkladá svoju silu do formovania osobného umeleckého posolstva. V jej fantázii sa malé chrobáky stávajú obludami a masky sa menia v tváre. Niektoré nám naháňajú strach, iné nás ticho pozorujú a ostatné sa vysmieávajú. Presne tak ako v živote. Kto má silu odčítať humanistické posolstvá, ten sa raduje. Kto pasívne pozoruje, ostáva chladný a kto miluje, ten horí. Zdá sa to také jednoduché, ale nie je.

Každá výtvarná technika si vyžaduje množstvo sily a energie, kým ju zvládnete. Vyžaduje si veľa omylov a pokusov, kým vám nerobí problém a vy sa môžete slobodne vyjadrovať. Platí to aj pre grafiku. Adrian-

na ovláda mnoho grafických techník a nielenže ich využíva vo svojej tvorbe, ale ich aj rada vyučuje na workshopoch a kurzoch. Tu sa prejavuje jej láska k tomu čo robí, ale aj vzťah k ľuďom, pre ktorých to robí. Niekedy sú to študenti našej katedry, inokedy postihnuté deti. A táto činnosť, úprimne darovaná, sa sama stáva darom a zdrojom sily pre ďalšiu tvorbu. Nekonečný vzťah sily a lásky.

Pavol Rusko

Stanislav Meliš: SEA SHELL

V priestoroch Univerzitetnej knižnice KU bola neverejnou vernisážou dňa 10. marca o 14.00 hod. otvorená unikátna výstava Stanislava Meliša pochádzajúceho zo Slovenska, ktorý ovplyvnil smerovanie austrálskeho sklárskeho dizajnu i voľnej sklárskej tvorby. Spoluorganizátormi bol Literárny klub ružomerských spisovateľov a Spolok slovenských spisovateľov, Krajská odbočka Žilina. Práve na pôde Katolíckej univerzity bola za účasti autora po prvýkrát na Slovensku prezentovaná tvorba svetového sklára v samostatnej výstave sklenených plastiek a miniatúr. Sprievodným programom bola prezentácia knihy Dušana Mikolaja, ktorý sa v súčasnosti ve-

nuje písaniu monografie o Stanislavovi Melišovi. Tentokrát však odprezentoval novú publikáciu o sklárskom majstrovi Jánovi Zoričákovi pod názvom Šťastné okolnosti Jána Zoričáka. Súčasťou prezentácie knižnej publikácie, ktorú moderoval Radislav Kendera, bola aj výstava sklenených, brúsených plastiek J. Zoričáka.

Tvorba Stanislava Meliša je, na rozdiel od funkčne orientovanej austrálskej produkcie v oblasti fúkaného skla, plná krehkej organickej citlivosti. Väčšinu jeho exponátov, ktoré sú umiestnené v mnohých štátnych i súkromných zbierkach, tvoria morské formy. Ich tvar a spracovanie majú nádych

umeleckej jemnosti. Inšpirácia jasne vychádza z morských foriem mušlí a farebnej atmosféry podmorského sveta. Fúkaním a tvarovaním skla dosiahol formu, ktorá nie je ťažkopádna, ale organická a neviazaná. Meliš sa v tvarosloví vracia späť do minulosti, kedy sa po formálnej stránke v jeho tvorbe zrkadlí začiatok 20. storočia a fenomén zvaný Tiffany. Autor však uvedenú tradičnú techniku podrobuje modernému vnímaniu a klasický tvar mení v súčasnú plastiku. V tvorbe Stanislava Meliša vidíme drobné miniatúry, ktoré v prvom pláne vníma ako skúšku tvarov a farieb. Aj tie sa však stávajú umelecky výpo-

va do ostrého kontrastu s priam megalomanskými landartovými projektami. Nemá jednotný štýl, rád experimentuje a skúša neobmedzené možnosti „živej hmoty skla“. Strieda kombinácie tvaru, farby, povrchovej úpravy. Okrem umeleckého skla sa venuje aj úžitkovému sklu, jeho dizajnu, vlastnostiam i následnému využitiu. Víziou

Stanislava Meliša je vytvorenie galérie pod vodou tzv. Underwater Art Gallery – Tidal Glass Gallery v Port Adelaide, kde by sa mohli návštevníci dotýkať diel na brehu i pod vodou. Súčasťou by bolo aj tzv. „Craft education Centre“ pre deti. So svojím tímom vytvoril pre naplnenie tohto sna cez 4 000 sklenených plastiek.

Stanislav Meliš sa narodil v Divine. Po učňovských rokoch na strednej škole sklárskej v Lednických Rovniach pokračoval v štúdiu na umeleckej priemyselovke v Novom Bore. Nasledujúci rok po augustovej intervencii vojsk Varšavskej zmluvy emigroval a usadil sa v Austrálii.

V roku 1976 začal Stanislav Meliš intenzívne pracovať vo svojom odbore v Jam Factory v Adelaide. Tam popri vlastnej tvorivej činnosti vyučoval predovšetkým praktickú remeselnú výrobu a umeleckú tvorbu skla. Patrí medzi významných slovenských sklárskych tvorcov pôsobiacich vo svete, kde významnou mierou ovplyvnili vývoj tohto druhu umenia. Jeho výrobky sú vo viacerých svetových galériách, očarili napríklad dánsku princeznú Alexandru, obdivujú ich v japonskom Múzeu moderného umenia v Hokkaidó, ktoré ich po výstave sklárskych umelcov roku 1982 zakúpilo do stálej expozície. Po tomto úspechu vyhlásili Stanislava Meliša za Osobnosť Austrálie roku 1982. V súčasnosti žije striedavo na Slovensku, v obci Likavka pri Ružomberku a v austrálskej Adelaide.

AKTIVITY NAŠICH ŠTUDENTOV

Divadelný súbor Katolíckej univerzity v Ružomberku v tomto semestri priniesol na javisko v aule Jána Pavla II. na Katolíckej univerzite hru z pera Ivana Bukovčana "Kým kohút nezaspieva." Po extrémne vy-pätom období skúšok sa divadelný kolektív počas januárových dní usilovne snažil svedomito pripravovať. Nutno podotknúť, že nakoniec sa hra stretla s diváckym úspechom, čo bolo najväčším zadosťučinením pre viac než 11 študentov, študujúcich na všetkých troch ružomerských fakultách KU.

Divadelná hra nikdy nie je o jednotlivcoch, ale o sile kolektívu - čo bolo viditeľné práve vo chvíľach kedy nebolo isté či sa vôbec hra odohrá. Boli to totiž sami študenti, ktorí sa zaviazali popri skúškovom období stretávať sa, učiť sa texty a nacvičovať hru.

Pre režiséra univerzitného združenia snáď nie je nič lepšie, než keď vidí záujem zo strany svojich kolegov. Práve tu vznikla aj myšlienka spolu odohrať aj reprízu spomínanej hry. Z viacerých dôvodov, najmä však z celospoločenskej krízy spôsobenej koronavírusom - sa repríza odsunula na neurčito. To však v žiadnom prípade neznamená, že keď sa otvoria brány Katolíckej univerzity, študenti nebudú mať záujem sa opäť stretnúť - nacvičovať, a hľadať

ďalšie možnosti, dramatisácie hier, ktorými by mohli potešiť nejedného fanúšika divadelnej dramatisácie slávnych či menej známych autorov.

Daniel Stankovič

Folklorný Univerzitný súbor Čebrať od svojho vzniku v roku 2017 prešiel už svojou formáciou a vývinom. Mnohí študenti v ňom pôsobili a mnohí verím, že ešte budú. Naším plánom je v septembri 2020 znovu otvoriť brány nášho súboru a prijať nových folkloristov aj nefolkloristov, tanečníkov aj netanečníkov, spevákov aj nespevákov, hlavne nadšených a odhodlaných študentov Katolíckej Univerzity pre rozvoj svojho talentu aj takýmto folklorným spôsobom.

Chcem, aby naša Univerzita mala svoj folklorný súbor, v ktorom budú študenti zažívať spoločenstvo priateľov a nielen to. Naučia sa niečo o kultúre, o fóklóre, o našej minulosti a budú tak inšpirovaní a pripravení reprezentovať naše nehmotné kultúrne dedičstvo. Katolícka Univerzita nám dáva veľa možností pre rozvoj osobnosti. Jednou z nich je možnosť tanca, spevu a šírenia folklorných tradícií cez náš Univerzitný folklorný súbor.

Pre mňa sa folklór stal radosťou a oddychom zároveň. Na folklórnych skúškach, kde sa stretávame v internátnej telocvični na C-bloku, mám možnosť odovzdávať tradície a učiť tanec, tvoríť programy pre reprezentáciu a šírenie nášho folklorného kultúrneho dedičstva. Folklorný súbor je dobrovoľnou činnosťou študentov a tým sa stal pre mňa výnimočným. Každý študent, ktorý ho navštevuje, je tam preto, lebo ma rád folklór a baví ho tanec, spev a tradície.

Náš UFS Čebrať sa každoročne zúčastňuje študentského plesu Beánie, spoluorganizoval Sedliacku Veselicu a vystupoval na viacerých univerzitných akciách, akciách študentov a iných podujatiach.

Súbor však svoju činnosť pre aktuálnu situáciu obmedzil, lebo možnosť prezenčného štúdia bola ukončená. Ak nám to situácia dovolí a my sa vrátíme do študentského života, na našu Alma mater naplno, chceme začať pripravovať program na študentský ples Beániu a pokračovať v tréningoch a činnosti v súbore.

Lenka Naništová

ERASMUS+ v Ružomberku počas epidémie COVID-19

Počas obdobia letného semestra študuje na KU v Ružomberku 7 zahraničných študentov v rámci programu Erasmus+. Tak ako bežných študentov, aj ich zastihli opatrenia týkajúce sa prevencie pred šírením epidémie COVID-19 a ovplyvnili celý ich študijný pobyt.

„Táto príležitosť študovať v cudzej krajine sa ukázala ako vynikajúca. Spoznať inú kultúru, iný jazyk a iný národ je perfektný zážitok a odporúčam každému, kto má možnosť to využiť. Za krátky čas som stretla veľa priateľov, spoznala mesto Ružomberok a vyskúšala slovenské jedlo, ktoré je perfektné. Profesori sú veľmi úžasní a chápu, keď niečo nerozumiem a snažia sa to vysvetliť najlepším spôsobom. Spočiatku som cestovala a spoznávala slovenskú krajinu. Šli sme do Tatier i do Bratislavy, ale teraz nemôžem, tak ako väčšina študentov. Kvôli situácii, ktorá zasiahla celý svet, necestujem a nechodím na univerzitu školu, ale profesori sú stále s nami a snažia sa, aby s nami zostali v kontakte. Snažia sa uľahčovať situáciu a robia všetko pre to, aby som sa tu cítila dobre. Momentálne

sa učíme online v našich izbách a dúfam, že to všetko čoskoro skončí. Celkovo to je úžasný zážitok a dúfam, že si ho počas zostávajúceho času užijem ešte viac. Dúfam, že budem ešte cestovať, keď tento vírus skončí, a budem môcť navštíviť aj iné slovenské mestá, a učiť sa slovenský jazyk, ale zatiaľ je dôležité, aby sme boli zdraví.“

Ivana Jović, Bosna a Hercegovina
študentka slovenčiny na University of Belgrade

„Prišli sme na Slovensko so spolužiačkou Ivanou tretieho februára. Musím priznať, že to nebolo spočiatku ľahké, ale postupne sme si na to zvykli. Cestovali sme veľa, chodili po meste a kamarátili sme sa. Potom nastala táto situácia s koronavírusom. Teraz je všetko horšie, nemôžeme chodiť von a samozrejme sa nemôžeme stretávať s kamarátmi. Som šťastná, že teraz nebyvam sama, ale s Ivanou. Sme každý deň spolu a aj všetko robíme spolu. Chcem ísť domov, ale v momentálnom čase to nie je najbezpečnejšia vec. Aktuálna situácia nie je nikde pohodlná, ani v Srbsku. V tejto situácii je veľmi dôležité zostať pozitívny.

Počúvame hudbu, bavíme sa, pozeráme seriály. Profesori na Katolíckej univerzite v Ružomberku sú veľmi príjemní a snažia sa túto situáciu zlepšiť. Ďakujeme im za to. Dúfam, že sa to všetko stabilizuje, aby som mohla stráviť veľkonočné sviatky so svojou rodinou.“

Elena Delevska, Srbsko
študentka slovenčiny na University of Belgrade

ERASMUS V TALIANSKU A KORONAVÍRUS

V rámci programu Erasmus+ vycestovalo v letnom semestri 2019/2020 na svoju mobilitu 28 študentov KU v Ružomberku. Osem študentov začalo realizovať svoju mobilitu aj v Taliansku, ktoré je aktuálne najviac postihnuté pandémiou COVID-19. Prinášame Vám vyjadrenie jednej zo študentiek, ktorá realizuje svoju študentskú mobilitu v regióne Lombardia.

Volám sa Valeriia Televna a som na mobilite Erasmus+ v Taliansku na univerzite, ktorá sa volá Università degli studi dell'Insubria a nachádza sa v meste Como. Como leží v regióne Lombardia, o ktorom už každý za posledný mesiac veľa počul.

Hovorí sa, že nikto, kto bol aspoň raz Erasmus študentom, na tento zážitok nikdy nezabudne, pretože každý deň skúša niečo nové, poznáva nových ľudí, novú kultúru, učí sa hovoriť v inom jazyku a žije iný život. Ale študenti, a medzi nimi i ja, ktorí odišli na Erasmus do Talianska, naň nezabudnú preto, že nemôžu toto všetko zažiť a skúsiť. Dôvodom je, že nemáme vychádzať z domu, ak to nie je skutočne nutné.

Prišli sme sem štyri dievčatá a naše dobrodružstvo sa začalo ešte na Slovensku, keď bolo jasné, že nie sú voľné miesta v študentskom domove a musíme si hľadať ubytovanie samostatne, pretože tí, ktorých sme sa pýtali nám nevedeli pomôcť. Byt sa našiel, ale dosť ďaleko od univerzity a to vyvolalo ďalšie komplikácie, ktoré bolo treba riešiť. Samozrejme, že prvé dva-tri týždne sú vždy najťažšie, lebo sme ešte nevedeli, čo a ako funguje, ale my sme mali len jeden týždeň na to, aby sme pochopili aspoň niečo, lebo potom sa univerzita zatvorila pre vírus. Povedali nám, že to je len na týždeň. Potom ešte na jeden týždeň. Potom nám povedali, že univerzita sa otvorí v polovici marca a o pár dní nám povedali, že je v celom Taliansku karanténa a bude trvať do 3. apríla.

Nespanikárili sme a zahnali sme úvahy o tom, že by sme ukončili mobilitu a išli domov, lebo sme rozumeli a vieme aj teraz, že to nemá zmysel. Keďže sa nedá ísť von a človek riskuje pokutu, ak sa zistí, že ide do iného mesta bez vážneho dôvodu, sme stále doma a premýšľame aj o tom, ako vyriešiť otázky ohľadom štúdia, ako úspešne urobiť všetky skúšky na oboch univerzitách, a ako aj pri takých okolnostiach využiť to, že sme v Taliansku.

Prázdne ulice mesta Como.

Počas karantény musíme ostávať doma. Nemôžeme ísť ani do susedného mesta Como, ak na to nemáme vážny dôvod, ako napríklad práca alebo zdravotné komplikácie. Keďže bývame v oblasti, kde nemáme ani obchod, musíme ísť aspoň raz do týždňa do mesta. Aj včera nás zastavili policajti a pýtali sa nás, odkiaľ sme a kam ideme. Trochu sme mali obavu, pretože sme počuli, že veľa ľudí platilo pokuty, ale nakoniec bolo všetko v poriadku. Len nás upozornili, že musíme ísť domov a zostať tam.

V tejto zmenenej situácii je očividné, že tu bývajú svedomití ľudia, ktorí rozumejú tomu, čo je karanténa a všetci, s ktorými som sa stihla zoznámiť, sa rozhodli zostať v tomto období doma. Nie preto, že sa boja ochorenia, ale preto, že nechcú ohroziť ľudí, ktorých majú radi. Toto je podľa mňa svedomitý prístup.

Na záver: veríme, že všetko sa zmení k lepšiemu a veríme, že ešte stihneme pocítiť, že sme v Taliansku. Ale, pravdaže, na tento zážitok nezabudneme nikdy.

Text a foto: Valeriia Televna

PODROBNOSTI NÁJDETE NA:
medzinarodnevtahy.ku.sk

Medzinárodné priateľstvá a inšpirujúce štúdium

Univerzita Palackého v Olomouci

Olomouc – čarokrásne mesto plné starobylej architektúry, labyrint úzkych malých uličiek, mesto obkolesené silou prírody v podobe dlhých a nekončiacich parkov. Aj o tom bol a stále je môj študijný pobyt programu Erasmus+. Moja púť začala zimným semestrom 2019/2020 na Univerzite Palackého v Olomouci (UPOL). Na základe rozšírenia nových poznatkov som si podala žiadosť aj o predĺženie študijného pobytu na letný semester. Takže postrehy vám sprostredkúvam priamo z Olomouca. Je to pre mňa prvýkrát, čo som sa rozhodla absolvovať a využiť možnosť štúdia v zahraničí. Som študentkou 2. ročníka Pedagogickej fakulty KU, Inštitútu Juraja Páleša v Levoči, odbor špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých.

Učenie sa samostatnosti a zodpovednosti

Pripravte sa na kolotoč papierov a potvrdení, nabehaných kilometrov po schodoch, po chodbách fakulty nielen tu na Slovensku, ale i v zahraničí. Keď si myslíte, že to najhoršie máte za sebou, tak sa mylite! Žiaden strach, vždy sa dá všetko zvládnuť, treba zmobilizovať samých seba, prípadne vyhľadať pomoc u zahraničných koordinátorov. Ak budú zaneprázdnení, ako bol aj ten môj (tu na Morave), tak u vyučujúcich. Verte mi, vždy máte okolo seba niekoho, kto vám pomôže. Zároveň sa učíte samostatnosti a zodpovednosti voči sebe, voči štúdiu. Nechajte sa odradiť! Viete, prečo ste prišli a to jediné vám bude cieľom, úspešne to dokončiť.

Pretože po tom sa vám odkryje pravá tvár mobility, ukáže vám tie skryté poklady. Zrazu sa ocitnete v interkultúrnom prostredí, v ktorom z jednej strany počujete španielčinu, z druhej francúzštinu a oproti vám ide dievča z Namíbie, ktoré vás pozdraví po anglicky! Spoločným jazykom bola najskôr angličtina. Nemusíte sa vôbec ničoho báť, obavy opadnú veľmi rýchlo. Nie každý študent exceloval v jazyku. V zimnom semestri

som mala napríklad spolužiakov prevažne Španielov a zvládli sme to. Vyučujúci nám dávajú priestor vyjadriť sa, netlačia, je to vždy o pokojnej a inšpirujúcej atmosfére v triede. Sme tam ako rodina, vzájomne si pomáhame.

Študujem na Morave

Mimochodom dozviete sa i to, že je priam urážkou, ak spomeniete, že sa nachádzate v Čechách! Omyl. Sme na Morave a je to tu veľmi cítiť, ľudia sú tu nesmierne láskaví a vždy ochotní pomôcť. A ešte gramatický postreh: Olomouc je ženského rodu :)

Čakajú vás nové medzinárodné priateľstvá a nekonečne veľa krásnych chvíľ.

Vo víre rozhovorov, diskusií a nekončiacich otázok

Mala som a stále mám to šťastie, že som skutočne stretla tých správnych vyučujúcich, ktorí robia svoje povolanie telom i dušou. Dokážu nás vtiahnuť do deja problematiky, zrazu sme sa ocitli vo víre rozhovorov, diskusií a nekončiacich otázok. Sú tu pre nás a chcú nám odovzdať to najlepšie a všetko to, čo nadobudli za svoje pôsobenie nielen tu na UPOL, ale i vo svojej praxi. Patrí im veľká vďaka!

Môžem porovnať aj rozdiel vo výučbe, na koľko počas zimného semestra sme mali

prezenčnú formu štúdia, no kvôli momentálnemu daniu sme prešli na dištančnú formu. Komunikujeme výlučne on-line s vyučujúcimi i spolužiakmi. Môžem to hodnotiť len pozitívne. Požiadavky na štúdium sú stále rovnaké, takže žiadne úľavy. Je to síce niečo nové, na čo nie sme úplne zvyknutí, avšak na zahraničných univerzitách je to už zabehnuté dlhšiu dobu. Práveže vás to viac motivuje a máte vynikajúce podmienky na samoštúdium v teple svojho domova.

Spomienky a skúsenosti vám nik nevezme

Koľkým z vás práve v tomto momente prišlo na um „to je nádhera.“ Idem do toho, pošlem si prihlášku! Áno, určite odhodte všetky strachy a urobte ten krok vpred. Čaká vás cesta plná dobrodružstiev, o akých ste ani nesnívali! Čokoľvek zažijete, budú to len vaše spomienky a nadobudnuté skúsenosti, ktoré vám nik nevezme. A verte mi, práve takéto cesty vás posúvajú ďalej v živote.

Ani momentálna situácia s COVID-19 ma neodradila požiadať o mobilitu aj na zimný semester 2020/2021. Pokiaľ máte možnosť, využite šancu. Kedy inokedy, keď nie teraz. Veľa šťastia v dosahovaní vašich cieľov!

Monika Škodáčková

UNIVERZITA TRETIETIEHO VEKU na KU v Ružomberku

Univerzita tretieho veku (UTV) na Katolíckej univerzite v Ružomberku bola založená v roku 2006 a v tom istom roku sa stala aj členom Asociácie univerzít tretieho veku na Slovensku. Poslaním našej UTV je prispievať k zabezpečeniu práva starších ľudí na vzdelanie, sprístupniť vhodnou formou súčasné poznatky vo vybraných odboroch vedy a umenia a prispievať k rozširovaniu vedomostí, rozvíjať osobitosti vzdelávania v kresťanskom duchu, prispievať ku kvalitnejšiemu a zmysluplnejšiemu využívaniu voľného času, k integrácii starších ľudí do spoločnosti, napomáhať udržiavaniu psychickej a fyzickej kondície a aktívneho starnutia.

V akademickom roku 2019/2020 prebieha vzdelávanie seniorov v rámci UTV na Rektoráte KU v Ružomberku v dvoch trojročných vzdelávacích programoch spoznaj Sväté písmo (3. ročník) a príroda a človek (1. ročník) a tiež v dvoch jednoročných vzdelávacích programoch tajomstvo svätej omše a anglický jazyk pre seniorov – pútať a tvorivo, ktoré predstavujú novinku vo vzdelávaní seniorov na KU. Na Teologickej fakulte KU v Košiciach navštevujú poslucháči tri ročníky vzdelávacieho programu filozoficko-teologické základy.

Seniorom – poslucháčom našej UTV sme v tomto akademickom roku spestrili ich štúdium viacerými aktivitami, ktoré realizovali pracovníci Poradenského centra KU, a to so zameraním na jednoduché cvičenie pre zdravú chrbticu a lepšiu pohyblivosť, relaxáciu ako spôsob regenerácie a uvoľnenia, modernú techniku v špeciálnej študovni, zábavné testovanie (IQ test, testy osobnosti), Biofeedback – zvládanie náročných situácií tréningom prehĺbeného dýchania. Vzhľadom na to, že starší ľudia predstavujú rizikóvu skupinu populácie a často sa stávajú objektom trestnej činnosti, do programu UTV sme zaradili aj prednášku o bezpečnosti seniorov.

Mimoriadna situácia posledných týždňov sa týka aj UTV, preto bolo vzdelávanie seniorov upravené z prezenčného vzdelávania na dištančné. Aj takýmto spôsobom chceme spríjemniť a pomôcť užitočne prežiť čas izolácie seniorov ako rizikovej skupiny v ich domácom prostredí v tejto mimoriadnej situácii.

Všetky aktuálne informácie o UTV na KU, vrátane vzdelávacích programov na nasledujúci akademický rok, sú dostupné na www.utv.ku.sk. Všetci dúfame, že situácia už bude priaznivejšia a budeme môcť na pôde KU opäť privítať našich vzácnych poslucháčov UTV. Veľmi radi by sme rozšírili pôsobenie našej UTV aj na detašované pracovisko PF KU Inštitút Š. Naháľku v Poprade. Vzdelávanie na UTV je možné tiež darovať prostredníctvom darčkového poukazu dostupného na vyššie uvedenej internetovej stránke KU.

SILVIA KAŠČÁKOVÁ: Nejde iba o nejaké básničky, ide skôr o pravdu

Stretli ste už autora textu svojej obľúbenej piesne? Možno aj áno, len o tom nevíete. Ponuku absolvovať špeciálny rozhovor pre časopis Kuriér prijala poetka, textárka, prekladateľka a odborná asistentka z Pedagogickej fakulty KU, Silvia Kaščáková.

? Začnem literatúrou. Urobme experiment – v každej otázke zacitujem z tvojich textov, možno to bude dobrý spôsob, ako čitateľom ukázať niečo z tvojej tvorby. „Moje básne včera odkúpili noviny / no nik ich nečítal, nezmenili dejiny.“ Prečo by sme mali čítať poéziu? Čo ak jej nerozumieme?

Záleží, aké sú naše čitateľské skúsenosti, čo nám čítanie – aj poézie, prináša. Tu má veľké miesto slovo. Dennodenne komunikujeme slovom, jazykom. Skloňujeme ho podľa spoločensko-politickej reality, podľa mediálnej, kultúrnej, sociálnej situácie. Aj podľa osobného sveta a súkromného prežívania. Poézia je priestor povedať slová v novom kontexte, v ktorom dostávajú zvláštne silný význam. Nejde iba o nejaké básničky, ide skôr o pravdu. Dobrá báseň obstojí aj pri vojne, aj pri smrti, v ťažkostiach. Lebo je plná pravdy. Osobnej, práve prežívanej, zachytenej teraz. Poézia je až tak vnímavá, že ani jej výsledok nie je nátlakový a možno nemusí zmeniť svet, ale má otvorené dvere, môžeš – nemusíš. Ťažko sa mi o tom hovorí, lebo pre mňa je to bytostná vec. Áno, stáva sa, že nerozumíme poézii, ale často nevieme ani, čo si myslieť o básnikoch. Sú vnímaní ako slabosi, romantickí snílkovia, ktosi, kto nepotrebné niečo zapisuje do zápisníka, a nakoniec to ani nie je veľa textu, len pár riadkov. Také nikam nevedúce bláznovstvo ľudí, ktorí sa vznášajú nad zemou. Ale práve básnici chodia po zemi až tak intenzívne, že majú nohy zaborené v hline, inak by nemohli odkomunikovať vnímanie človeka, jeho pocity, radosť, strach, život... Posledné dni znova listujem v tvorbe českého básnika Víta Slívu. Keď čítam jeho básne – Synové pochovávajú matku: Nosilas nás pod srdcom a my ťe na ramenou nesem... Tolikrát jsi nás chovávala, a my ťe jen jednou pochováme... tak som nanovo ohúrená a oslovená. Napísal ju chlap ako hora, nie je to prejav slabosti a nie je to ani zbytočné a ani odtrhnuté od reality. Je to tak zrozumiteľné a silné, že sa človeku podlamujú kolena.

? Vrchy majú vrcholy v nebi, / aby nik nemohol povedať, že spása je na dosah. „Z tvojich básní cítim duchovno, no nie je to také to „nasladlé veršovanie“. Keby si mala formulovať tri požiadavky, ktoré má spĺňať dobrá (spirituálna) báseň, aké by to boli?

Možno najprv, čo by nemala mať. Asi by nutne nemusela obsahovať slovo Boh. „Nevezmeš Božie meno nadarmo!“ môže platiť aj v poézii, pretože jeho obsah môže vyjadriť aj bez tohto slova. Ján Gavura hovorí: „Povedať láska, ale niečím iným, povedať Boh, ale niečím iným.“ Niekedy sa v básnických pokusoch našich študentov, napísať duchovnú poéziu, alebo v textoch

kresťanských piesní v súčasnej slovenskej tvorbe, objavuje okrem prílišnej priamosti aj nadužívanie náboženských slov, biblických motívov. Akoby si autori chceli ich použitím poistiť, že tvoria skutočne duchovnú poéziu alebo tzv. „svätú pesničku“. Rezignujú na obrazy, metafory, na hlbší plán textu, stavajú hlavne na náboženskom slovníku. Použitie takých slov a spojení však nezaručí, že výsledný text bude skutočná duchovná poézia. A tu mi napadá aj myšlienka, o ktorej sa dá dlhšie diskutovať, a to, že predsa každá poézia je duchovná.

Vhodný by bol teda deficit náboženských slov. A žiadaná je napríklad intimita, súkromnosť toho, kto báseň píše. Aj keby neodhaľoval sám seba, mal by odhaliť nejaký vzťah – vzťah k svetu, k priateľovi, miestu – jednoducho, báseň by asi mala obsahovať kúsok súkromia a v ňom už bude priestor na vyjadrenie pocitu, skúsenosti... Sú to len moje postrehy, nemám návod. Ale myslím si, že keď nás báseň vytrhne z toho, o čom si myslíme, že je isté, tak v tej sekunde je tá báseň duchovná. Vytrhnutie z toho, čo je možné a isté. Holan má v jednej básni krásny verš: Je takový osud, že čo je v ňom bez chvéní, není pevné. To by mohla byť odpoveď na tvoju otázku. Je vlastne veľké šťastie, že neexistuje odpoveď v podobe poučky. Pre mňa je ten verš vzácny aj hlboko osobne, je niečo ako synonymum môjho nazerania na život, môjho prežívania viery...

? „Som soľná jaskyňa a moja soľ / je v mojom svete ako svetabôl / a nikto netuší, že také nešťastné / je schovávať si srdce do básne.“ Pracuješ na novej básnickej zbierke. Ako vieš, kedy je báseň hotová?

Páči sa mi, keď je báseň obsahovo, formálne aj v emócií ukončená. Ale zároveň, keď zostáva bez konca aj v možnostiach interpretácie, ale aj v kontexte iných básní. Veľmi ma baví pripravovať scenáre relácií o poézii pre Slovenský rozhlas. Ukladám v nich vedľa seba rôzne básne slovenských aj zahraničných básnikov. Scenár dopĺňam vždy aj nejakou dejovou líniou, hľadám kľúč výberu básní, tému, pointu... Výsledok súžitia veršov od rozdielnych autorov je pre mňa fascinujúci. Sedím potom doma pri rádiu a nadšene počúvam, čo s mojím scenárom urobila v rozhlase dramaturgička, režisér, hudobný dramaturg a slovenský herci. Zrazu básne ožijú ináč, môže z toho vyjsť nečakaná emócia, to množstvo ľudí, čo reláciu spolu so mnou pripravuje, sa podieľa na ich akoby ďalšom a ďalšom čítaní. Takže báseň síce skončí, alebo ak chceš – je hotová, ale v susedstve inej básne v mojom scenári, v susedstve hudby, ktorú vybral

dramaturg, sú jej konce otvorené. A ak k tomu prirátam profesionálny herecký prejav Kristíny Turjanovej, Janka Galoviča, Dagmar Bruckmayerovej a ďalších, to je ozaj už nový život básne.

? Nedávno na besede, ktorú si moderovala, si (si) položila otázku: „Kedy sa môžeš nazvať poetkou? Keď máš knižku, dve? Sama na to hľadám odpoveď...“ Našla si ju?

Nenašla a myslím, že sa to budem pýtať ďalších a ďalších hostí. Zdá sa, že ide o dosť záľudnú a možno vďačnú otázku. Za seba však radšej poviem – neviem. Rada hovorím neviem. Nemyslím teraz na nekompetenciu, ale preto, že sa trochu obávam tých, ktorí presne všetko vedia, vo všetkom majú jasno, všetko majú presne vypočítané, nastavené a podčiarknuté, vedľa presne ako má fungovať svet, aj svet druhého človeka, a nikdy neváhajú. Ak sa to okrem odbornosti prejavuje aj vo vzťahoch, v náboženstve, politike... ide z toho strach. Ale asi som odbočila a nechcem sa dostať do priečinka – viem.

? To neprekáža, môžeme v téme pokračovať.

Ale asi je to na dlhšiu debatu. A potrebovali by sme posily. No možno ešte toľko k tomu – neraz som počula pri stretnutí so spisovateľmi vyjadrenie, že obrazná reč je najpresnejšia reč. Niekedy nestačia dlhé vysvetľovania a výklady, keď sice môžeme doložiť tabuľku a farebný graf, výpočty, štatistiky, ale stále je to málo. Taká odovzdaná informácia je často istým spôsobom slabšia v porovnaní s tým, ako nami vie zatriasť jediný verš alebo obraz, vydarená pieseň. Pokojne sem zaradme aj rozprávku. V umení je ohromná sila. Aj preto, že nemá hranice, neustále rozrušuje a spôsobuje to „holanovské“ chvenie. Pre mňa je fascinujúce, že práve to „nepresne“ sa tváriace umenie, ktoré dokonca môže občas pôsobiť akoby klamalo, vymýšľalo si, opisovalo veci nepriamo, okľukou, je často také presné, že zatne do živého.

? Pohybuješ sa aj v hudobnej sfére. Mená ako Katka Knechtová, Katka Koščová, Komajota, Nerez, Peter Milenky či Slávka Tkáčová majú minimálne jedného spoločného menovateľa – teba ako textárku. Čo máš rada na tvorbe piesňových textov?

Mám rada, keď ich potom počujem niekde v meste, v rádiu, v aute... Predsa len sa dostanú k širšiemu publiku než poézia. To je taká satisfakcia. Teším sa, lebo ma to prinúti pracovať. Ide o koordinovanejšiu a veselšiu prácu ako napísať báseň. Pri básni som sama, na piesni však pracuje viac ľudí. Aj keď text píšem

osamote, musím komunikovať s interpretom, je to spolupráca. Je to výzva – vymyslieť zaujímavú tému, dobré rýmy, použiť vhodné slová, a potom čakať, čo povie spevák. Minule som počula hrať pieseň s mojím textom v jednej kaviarni v Prahe. Je to radosť!

? **V súvislosti s písaním hovoríš o práci.**
Pre mňa je textovanie práca. Nie je to žiadne čakanie na múzu, ani vyvolávanie nálady, ani čakanie na večer pri lampe. Musím mať veľa sily a odsedieť si to, napočítavať skladbu, zapísať, nafrázovať nápady do hudby, aby to presne sedelo, aby tam bol rytmus, dobrý prízvuk a pritom, aby to ladilo so štýlom hudby, žánrom, so slovníkom speváka, lebo každý spevák interpretuje svojím jazykom. A nad tým všetkým by mal byť nápad, správny odhad toho, čo sa bude páčiť, bude sa dobre spievať, trafi do aktuálnej situácie v popovom svete a pod. Nie vždy sa všetky tieto veci podaria, ale rada skúšam. Asi ma to nikdy neomrzí.

? **Pôsobíš na PF KU, na Katedre predškolskej a elementárnej pedagogiky. Aké predmety vyučuješ?**
Detskú literatúru, didaktiku detskej literatúry, kreatívne písanie, štylistiku...

? **Čomu sa venuješ v rámci svojej výskumnej činnosti?**
Veľmi ma zaujíma filozoficko-symbolická rozprávka a recepcia tohto typu rozprávky deťmi. Zaujíma ma aj, ako deti vnímajú poéziu. Ako vedia rozlíšiť pojmy próza a poézia, čo považujú za báseň, teória literatúry aj recepcia literatúry – pôsobenie literárneho diela na príjemcu a jeho príjem.

? **Najbližšie sa uskutoční už VI. ročník literárnej súťaže Slávme to spoločne, ktorú od začiatku koordinuješ. Ako vznikla myšlienka založiť literárnu súťaž v poézii tu, na pôde KU?**
Myšlienku mi vnukol František Mikloško. Vrável mi o svojej vízii výtvarno-literárnej súťaže pre vysokoškolákov v súvislosti s odkazom Janka Silana. Tak som si povedala, že idem do toho, bola som vtedy ešte doktorandka. Aj vďaka vtedajšiemu dekanovi PF, doc. Jablonskému, ktorý môj návrh hneď podporil, sa to podarilo. Prvý ročník bol výtvarno-literárny, ďalšie už boli len literárne. Postupne sa ku mne pridala aj dr. Jana Juhásová z FF. Súťaž podporuje aj Pedagogická fakulta zo svojho grantu. Hneď na začiatku som získala garanta súťaže, básnika a literárneho vedca, Jána Gavuru. Zloženie poroty každý rok obmieňame, vždy pozývame niekoho zvonku, či už autora alebo pedagóga z inej univerzity.

? **V čom vidíš prínos tejto súťaže?**
Prichádzajú k nám hostia, máme teda možnosť študentom predstaviť básnikov, literárnych vedcov a kritikov zo Slovenska a z Čiech. Občas sa nám darí do programu súťaže, v spolupráci s FACE – Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania, pridružiť aj autorský recitál básnikov z ďalších krajín, mali sme tu spisovateľov zo Škótska, Slovenska, Írska, Macedónska. Študenti majú možnosť konzultovať s porotou a priamo sa dozvedieť spätnú väzbu na svoje texty, môžu sa opýtať, prečo uspeli či neuspeli, diskutovať. Porota sa snaží vyjadriť ku všetkým oceneným, ale aj neoceneným, k tvorbe každého, kto má záujem. Myslím, že toto je tá najvzácnejšia cena, akú študenti môžu získať. A keďže ide o súťaž v duchovnej poézii – najväčšou výzvou je ukázať, aké rôzne podoby môže spirituálna poézia mať.

? **Posledných 8 rokov si viedla Detskú univerzitu, ktorá sa každoročne v lete koná na KU, v tomto roku bude už 13. ročník. V čom vidíš potenciál tohto projektu?**
Podobné podujatie sa (v rôznych obmenách) osvedčilo aj na iných univerzitách. Mám pocit, že pre Pedagogickú fakultu je to priam povinnosť, pretože je to dobrá prax pre našich študentov. Ale samozrejme, je vynikajúce, že sa zapájajú aj Filozofická fakulta a Fakulta zdravotníctva, pretože ponuka aktivít je tak rozsiahlejšia, pestrejšia a aj ich študenti získavajú mnohé praktické skúsenosti. Do jedného plného týždňa vieme pre približne stovku detí zo základných škôl bohato vyskladať to, čomu sa naše katedry venujú a čo ponúkajú. Iste je to dôležitý signál smerom k verejnosti o našich schopnostiach a o tom, že máme otvorené dvere aj pre najmenších študentov. Detská univerzita by pre nich mohla byť vhodnou alternatívou na trávenie voľného času počas letných prázdnin.

Jozef Horvát
Foto: Vlastimil Slávik

Novoročné vytopenie

Začiatkom roka 2020 došlo k vytopeniu západnej časti budovy Filozofickej fakulty KU. V niektorých učebniach na druhom, prvom a prízemnom podlaží boli zničené najmä znížené stropy, stoličky a nábytok, avšak najhoršie dopadla špecializovaná učebňa katedry psychológie, časť tzv. psychologického laboratória. Nečakanú podporu v tejto situácii FF KU rôznymi cestami vyjadrili absolventi, študenti, zamestnanci i priatelia fakulty a niektorí sa dokonca zaujímali o možnosť finančne pomôcť s rekonštrukciou vodou zničených priestorov. Za vyjadrenie spoluúčasti, bezprostrednú pomoc s odstraňovaním následkov i finančnú pomoc darcov FF KU veľmi pekne ďakuje.

ff ku

Kvalifikačné kolo filozofickej olympiády

Dňa 28. januára 2020 sa na Filozofickej fakulte KU v Ružomberku uskutočnilo druhé, kvalifikačné kolo Medzinárodnej filozofickej olympiády v rámci akademického roka 2019/2020. Po odovzdaní cien trom víťazom slovenského kola, šestnásť najúspešnejších účastníkov prvého kola písalo esej v anglickom jazyku na jednu z troch tém.

Novinkou tohto roka bolo to, že študenti svoje eseje v kvalifikačnom kole písali na počítači, čím mali možnosť si aj po technickej stránke vyskúšať podmienky, ktoré spravdla čakajú na víťaza alebo víťazku

postupujúcu na medzinárodné kolo International Philosophy Olympiad.

Katedra filozofie FF KU je partnerom IPO World (<http://www.philosophy-olympiad.org>) od akademického roka 2015/2016, čo ju oprávňuje organizovať národné kolo olympiády, z ktorého potom vychádza nominácia študentov na medzinárodné kolo. Medzinárodného kola (IPO) sa každoročne zúčastňuje viac ako 50 krajín z celého sveta.

kf ff ku

Ocenili sme najlepších mladých novinárov

Na Katolíckej univerzite vyhlásili víťazov celoslovenskej súťaže MEDart. Profesionálni novinári z RTVS, denníka SME či Nového Času zároveň odovzdali súťažiacim skúsenosti z praxe.

Stredoškólači vedia zručne pracovať s kamerou či slovom, vyberať si zaujímavé témy a pútavo ich podať. Potvrďuje to druhý ročník súťaže v mediálnej tvorbe MEDart.

Do aktuálneho ročníka sa zapojilo vyše 70 žiakov stredných škôl z celého Slovenska. Dovedna poslali 140 článkov, fotografií, videí a rozhlasových nahrávok. Víťazov slávnostne vyhlásili v polovici februára na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku.

V kategórii tlač vyhrala prvé miesto Zuzana Ludviková, v televízii obhájil prvenstvo Michal Kozelský, spomedzi fotografií zaujala najviac tvorba Juliány Kollárovej. Prvé miesto v kategórii rozhlas porotcovia neudelili, o striebornú priečku sa delia dvaja prihlásení: Anna Slovjaková a Adrián Mečiar.

Víťazi získali zaujímavé ceny a stáž v renomovaných médiách RTVS, TASR a Denníku N. Naprázdno však neodišli ani zvyšní súťažiaci. Stretli sa s porotcami – novinármi z praxe.

Radoslav Zemančík a Marcel Páleš z RTVS viedli workshopy Televízia a Rozhlas. Nádejným printovým žurnalistom odovzdal svoje „know-how“ Peter Kováč z denníka SME. Mladým fotografom ponúkol odborné rady Branislav Račko z denníka Nový Čas. Okrem nich sa žiakom a ich tvorbe venovali aj vyučujúci z katedry žurnalistiky, ktorá súťaž organizovala.

„Naším cieľom bolo, aby odtiaľ študenti odišli so spätnou väzbou od profesionálov, dobrou skúsenosťou, novými poznatkami a hlavne, aby sa posunuli vo svojej mediálnej tvorbe,“ priblížil vedúci katedry žurnalistiky Pavel Izrael.

Mladí tvorcovia sa prišli učiť od skúsenejších, no už teraz prejavili potenciál. „Kvalita tohtoročných príspevkov ma veľmi pozitívne prekvapila. Bolo vidieť, že študenti vedia formulovať svoje myšlienky a vedľa

ako napísať nielen spravodajský, ale aj publicistický text, ktorý nešiel po povrchu, ale do hĺbky, analyzoval rôzne problémy,“ kladne hodnotí Peter Kováč z denníka SME, ktorý spolu s Branislavom Račkom z Nového Času vyštudoval žurnalistiku práve na KU.

Zo súťažných článkov redaktorovi utkvel v pamäti najmä príspevok o kotlebovcoch. „Autorka v ňom opísala nielen to, ako vô-

bec nazerá dnešná mládež na súčasné problémy, ale snažila sa ísť do dôsledkov a vysvetľovať, prečo je to tak. Opísala, ako prebieha výchova na dejepise, ako sú robené učebnice dejepisu a čo sa v nich žiaci nedozvedia,“ vysvetľuje Kováč.

Viac informácií o súťaži MEDart pre tvorivých stredoškólačov je k dispozícii na webovej stránke <http://medart.ku.sk/>.

Privítali sme záujemcov o štúdium

Prvý februárový utorok sa pomyselné dvere na Katolíckej univerzite v Ružomberku otvorili pre záujemcov o štúdium a širšiu verejnosť. Aj filozofická fakulta si pripravila zaujímavý program. Okrem privítania dekanom sa desiatky návštevníkov mohli porozprávať s terajšími študentmi a vyučujúcimi všetkých katedier. Taktiež mali možnosť zúčastniť sa popularizačného programu. Mohli sa oboznámiť s fungovaním médií, zabaviť sa pri logických hádankách či literárnej diskotéke, porozprávať sa so študentmi anglického a nemeckého jazyka, vypočuť si informácie o živote na stredovekom hrade a zapojiť sa do psychologických miniprezentácií. Na záver sme troch účastníkov dňa otvorených dverí ocenili, pričom jeden z nich si odniesol nový tablet.

Študenti stredných škôl na podujatí ocenili hlavne milý prístup, rodinnú atmosféru a formu prezentácií jednotlivých odborov. Zaujali ich aj priestory fakulty a jej celkové technické vybavenie. Nás zas potešil zvýšený záujem o učiteľské povolanie, ktoré sa, zdá sa, vracia do pozornosti mladej generácie.

ff ku

Naši výskumníci zverejnili správu z výskumu EU Kids Online Slovensko

Výskumný tím vedený Pavlom Izraelom a Jurajom Holdošom z Filozofickej fakulty KU pripravil národnú správu z výskumu EU Kids Online Slovensko.

„V porovnaní s inými krajinami v rámci Európy patrí Slovensko medzi krajiny s nižšou intenzitou prístupu do internetu, aktivít online a zároveň s nižšou mierou rizikových skúseností detí a dospelých,“ uviedol Pavel Izrael z katedry žurnalistiky. Zistenia ukazujú, že každé piate dieťa a mladý človek vo veku 9 – 17 rokov trávi na internete viac ako 4 hodiny počas školského dňa. Hlavným motívom používania internetu je zábava a sociálna interakcia, čo sa prejavuje v aktivitách ako pozeranie videí a používanie sociálnych sietí. „V kontexte sociálnej interakcie prostredníctvom internetu je zaujímavé zistenie, že 56 % detí vo veku 9 – 12 rokov navštevuje sociálne siete minimálne raz za týždeň napriek tomu, že vekový limit pre väčšinu soci-

álnych sietí je 13 rokov,“ doplnil Juraj Holdoš z katedry psychológie.

Analýza dát ukázala, že takmer 8 % detí a dospelých malo na internete za posledný rok skúsenosť s niečím, čo ich obťažovalo alebo znepokojilo, no až 26 % z nich o týchto negatívnych skúsenostiach na internete nehovorí s nikým.

Výskum prebiehal v 19 európskych krajinách od jesene 2017 do leta 2019 a výskumu sa celkovo zúčastnilo 25 101 detí. Na Slovensku sa dáta zbierali od apríla do júna 2018 na vzorke 969 detí a ich rodičov.

Na Slovensku výskum EU Kids Online podporilo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím Kód ITMS 2014+: 312041M679.

kz ff ku

Sme atraktívni pre výskumníkov zo zahraničia

Stalo sa tradíciou, že každý rok na Filozofickú fakultu KU zavítajú na výskumné pobyty zahraniční odborníci. Teší nás, že ich záujem o pozvanie a tiež počet uskutočnených pobytov rastie.

V aktuálnom akademickom roku 2019/2020 sme mali možnosť privítať napr. ukrajinského historika Ivana Borovca, lotyšskú výskumníčku Ivetu Leitane, gruzínsku historičku Irmu Talakhadze a naposledy aj ukrajinské žurnalistky Olhu Harmatiy a Oksanu Pochapsku. Hostujúci výskumníci u nás využívajú výborné podmienky na prácu v univerzitnej knižnici a benefitujú tiež z konzultácií s našimi vyučujúcimi.

I. Borovec z Kamenec-Podoľskej národnej univerzity Ivana Ohijenka sa počas svojho pobytu v septembri 2019 sústredil na zbieranie materiálov k téme Slovenská otázka na medzinárodnej scéne v rokoch 1914 – 1947. I. Talakhadze zo Sulkhana-Saba Orbeliani University v Tbilisi sa na prelome rokov 2019 a 2020 venovala skúmaniu rehoľných rádov, ich kláštornému životu (napr. františkánov, premonštrátov a kartuziánov) a následne ich porovnávala s rádmí a kláštormi v Gruzínsku. I. Leitane z Lotyšskej univerzity v Rige u nás skúmala disidentov a ich odpor voči totalite v našom regióne. O. Harmatiy z Lvovskej polytechnickej národnej univerzity sa od februára 2020 zameriavala na internetovú komunikáciu samospráv a ich mediálnu politiku. Nakoniec O. Pochapska z Kamenec-Podoľskej národnej univerzity Ivana Ohijenka skúmala transformáciu vedomia občanov postsovietskeho bloku vplyvom médií v posledných desaťročiach. Hoci posledné dve výskumníčky museli pre pandémiu a prijaté opatrenia ukončiť svoj výskum predčasne, všetci uvedení boli s pobytom na našej univerzite a fakulte veľmi spokojní. Viacerí z nich vyjadrili záujem vrátiť sa k nám i v budúcnosti.

ff ku

NÁJDETE NÁS NA:
www.ff.ku.sk

Študentská konferencia Katedry katechetiky a praktickej teológie

V utorok 18. februára 2020 sa v priestoroch Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku uskutočnila konferencia s príspevkami študentov učiteľstva náboženskej výchovy na Katedre katechetiky a praktickej teológie. Toto stretnutie bolo pod záštitou vedúceho katedry Mons. Prof. ThDr. PhDr. PaedDr. ICDr. Františka Dlugoša, PhD.

Konferencia začala úvodnými slovami doc. ThDr. Branislava Kľusku, ktorý privítal prednášajúcich študentov, ale aj prítomných vyučujúcich i študentov z Pedagogickej a Filozofickej fakulty. Prvý príspevok predniesol študent Patrik Páterek, ktorý nám priblížil vzťahy Katolíckej cirkvi a Talianskeho kráľovstva počas pontifikátu Leva XIII. Mohli sme počuť historický opis talianskeho obrodzovacieho procesu, zániku Pápežského štátu, politiku Leva XIII., ale aj dejepisný pohľad na vznik Mestského štátu Vatikán v roku 1929.

Po krátkej diskusii nám študent Tadeáš Nebus predstavil životopis Františka Revesa, ktorý bol spoluorganizátor ilegálnych výprav do zahraničia počas komunistickej vlády v rokoch 1950 až 1952. Tento strhujúci príbeh odvážneho kňaza priniesol dlhotrva-

júcu diskusiu medzi prítomnými na konferencii. Po nej sa so svojím príspevkom predstavila študentka Annamária Adamčíková, ktorá nám hovorila o tajnom štúdiu teológie slovenských saleziánov v čase normalizácie. Príspevok poukázal na potrebu tajného štúdia rehoľníkov počas trvania vlády Gustáva Husáka po Pražskej jari. Po tomto výstupe nasledovala krátka prestávka.

Po prestávke sa nám predstavil študent Jakub Harzek. Jeho téma Hudba ako prostriedok zjednotenia kresťanov na Slovensku v posledných desaťročiach rozprúdila dlhú a zaujímavú diskusiu. Na záver nám svoj príspevok predstavil aj Matúš Záhradník, ktorý hovoril o ôsmich generických myšlienkach v kontexte duchovného zápasu na púšti srdca.

Nultý ročník študentskej konferencie poslucháčov odboru učiteľstvo náboženskej výchovy prinieslo nový vietor do výučby, zaujímavé pohľady na predstavené témy z dejín cirkvi, cirkevnej hudby, pastorálnej i spirituálnej teológie, ako aj záujem študentov či vyučujúcich. Už teraz pozývame študentov, aby sa pridali do budúcoročnej konferencie.

Branislav Kľuska

NEUROSMARTOLOGY: Členovia KM v Poprade spoluriešiteľmi medzinárodného projektu

Technologicky zamerané riešenia v súčasnosti ponúkajú široké možnosti pre výskum v rozličných spoločenských oblastiach. Výnimkou nie je ani oblasť marketingu, kde v súčasnosti, okrem iných, prebieha aj výskumný projekt založený na sledovaní a analýze reakcií ľudského tela na rozličné vnemové podnety. Primárnym cieľom projektu je implementácia prvkov neurovedy a sledovanie zmien zákazníckeho správania s využitím aromatizačných jednotiek vo vybraných obchodných prevádzkach. Táto téma je súčasťou interdisciplinárnej oblasti výskumu, ktorú analyzuje správanie sa ľudí v rôznych situáciách doplnená o dáta a metódy, ktoré monitorujú činnosť nervového a emočného systému. Aktuálne trendy vo svete využívajú prvky neuromarketingu, psychológie, manažmentu, ekonómie a informačno-komunikačných technológií a sú využívané častejšie ako kedykoľvek predtým. Projekty s touto tematikou sú v poslednom období predmetom nielen základného, ale aj aplikovaného výskumu v prepojení na konkrétne situácie v praxi.

Predmetom projektového záujmu je preskúmanie vplyvu nasadenia aróm v obchodných priestoroch na správanie návštevníkov, zákazníkov a zamestnancov, keďže na domácom, ale aj zahraničnom trhu neustále narastá počet spoločností, ktoré implementujú aromachológiu (aromatizujú svoje priestory alebo tvoria čuchové značkové stopy) a zároveň ju reálne využívajú v rôznych odvetviach. Aromachológia, resp. aróma marketing ponúka množstvo výhod, okrem iného však napomáha k pozitívnemu správaniu zákazníkov, čím zvyšuje ich túžbu po kúpe, poskytuje „nový“ zážitok z nakupovania, motivuje zamestnancov k zvýšenému výkonu a kreativite, znižuje negatívne pachy a v neposlednom rade vytvára pre podniky konkurenčnú výhodu.

Aktivita na projekte prebiehajú v spolupráci s partnermi zo šiestich krajín Európskej únie: Slovensko, Česká republika, Poľsko, Nemecko, Dánsko a Španielsko. Hlavným riešiteľom projektu je Fakulta ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospo-

dárskej univerzity v Nitre a spoluriešiteľmi ďalších 5 univerzít: Katolícka univerzita v Ružomberku, Vysoká škola chemicko-technologická v Prahe, Uniwersytet ekonomiczny w Poznaniu, Universidad Miguel Hernandez de Elche, Alicante a Syddansk universitet Odense. Na projekte participuje aj dvojica spoločností, ktoré majú dlhoročné skúsenosti vo výskume a výrobe aróm a aromatizačných jednotiek a to slovenská spoločnosť Aroma Marketing, s.r.o., Nové Zámky a REIMA® AirConcept GmbH z Nemecka.

Práve v nemeckom meste Meerane, v ktorom sídli spoločnosť REIMA® AirConcept GmbH sa v dňoch 2. až 6. marca 2020 uskutočnila nadnárodná vzdelávacia aktivita, ktorej sa zúčastnili doc. Mgr. Peter Madzík, PhD. a Mgr. Karol Čarnogurský, PhD., ktorí sú spolu s Ing. Annou Diačikovou, PhD. partnermi projektu za Katedru manažmentu v Poprade.

Projektoví partneri mali za úlohu po spracovaní metodologickej teoretic-

kej príručky, vybrať inovatívne výskumné riešenia použiteľné v aromachológii zamerané na hodnotenie emócií, rozhodovanie a vnímanie ľudí, pôsobenie vybraných vôní a odlišných úrovní kvality vzduchu vo vymedzenom priestore. Vývoj aróm a ich zavedenie v prevádzkach využívajú mnohé podniky, no analýza účinnosti a efektivity nasadených aróm v priestore nie sú podložené testovaním v reálnych podmienkach. Práve tomuto napomohli stanovené ciele a naplánované postupy projektu, ktorý otestuje, nasadí a následne zanalyzuje konkrétnu arómu v skúmanom prostredí na vybranej vzorke respondentov. Získané výsledky budú vzájomne komparované v rámci riešiteľských inštitúcií v 6 krajinách, čo zohľadní aj prípadné rozdielne preferencie ľudí vplyvom kultúrnych odlišností.

Projektoví partneri sa zhodli v názore, že výskum zameraný na vnímanie zmien zákazníckeho správania s využitím aromatizačných jednotiek bude realizovaný v malých predajniach s cukrovinkami. Z uvedeného bol pripravený online dotazník s odkazom na „asociačný test“, ktorého

cieľom je nájsť asociácie spojené s so sladkosťami a následne zvoliť vhodnú arómu, ktorá sa umiestni do konkrétnych obchodných prevádzok.

Praktickým prínosom bola návšteva spoločnosti SELGROS Cash & Carry v meste Chemnitz, v ktorej sú na viacerých miestach rozmiestnené aromatizačné jednotky s rôznymi arómami, ktoré napomáhajú k zefektívneniu predajných aktivít. Napríklad pri ovoci je umiestnená aromatizačná jednotka s vôňou čerstvých pomarančov, pri sladkostiach a káve vôňa coffee&cake a podobne. Pre získanie konkrétnej predstavy a postupe prípravy aróm sme navštívili sídlo spoločnosti REIMA® Air-Concept GmbH, ktorý je popredný svetový výrobca aróm a aromatizačných jednotiek už viac ako 20 rokov. Vedenie spoločnosti nám predstavilo unikátne laboratórium, v ktorom sa mieša a pripravuje viac ako 300 rôznych druhov aróm pre rôzne odvetvia obchodu, služieb či priemyslu.

K. Čarnogurský

Italiano už aj v ružomberskom školskom klube detí

Katedra cudzích jazykov Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku od septembra 2019 začala s projektom Taliančina v ŠKD na ZŠ, Bystrická cesta v Ružomberku. Študent Patrik Páterek pod vedením PaedDr. Viery Rasu Nagy, PhD. vytvoril učebné osnovy pre mimoriadne nadané deti na prvom stupni tejto ZŠ, s ktorými sa stretávajú pravidelne každý školský pondelok o 14.00 hod. vo vyhradenej učebni.

Projekt bol zameraný pre praktikantov v odbore učiteľstvo talianskeho jazyka a literatúry, vďaka čomu si mohli didakticky vyskúšať v praxi výučbu tohto románskeho jazyka medzi deťmi prvého stupňa. Praktikanti usmerňovaní hlavným riešiteľom vedeckého projektu Patrikom Páterekom a didaktickým dozom PaedDr. Vierou Rasse Nagy, PhD. vytvorili veľké množstvo didaktického materiálu, ktorý bude v budúcnosti použitý na prípravu učebnice talianskeho jazyka v primárnom vzdelávaní.

V prvej fáze projektu boli pripravené jednotlivé témy, ktoré sa v časovom harmonograme mali so žiakmi prebrať. Táto fáza sa charakterizovala aj prípravou materi-

álno-technického vybavenia, bez ktorého by moderná výučba cudzieho jazyka nebola možná. Druhá fáza projektu spočívala v predstavení projektu rodičom žiakov, z ktorých sa tridsaťdva rozhodlo svoje dieťa poslať na hodiny talianskeho jazyka v školskom klube detí.

Základná škola na Bystrickej ceste v Ružomberku je charakteristická tým, že sa v nej nachádzajú mimoriadne nadané deti. Išlo teda o istú skupinu detí v odbore špeciálnej pedagogiky, ktoré potrebujú úplne iný prístup ku výučbe aká je v bežných školách. Praktikanti boli dopredu oboznámení, aká intelektuálne nadaná trieda ich bude čakať.

Tretia fáza projektu sa vyznačovala samotnou výučbou. Žiaci prešli zážitkovou formou cez taliansku výslovnosť, prvé slová až po tvorbu viet za pomoci pomocných slovies mať a byť. Po vianočných prázdninách sa naučili časovať základné slovesá, aby tak pomaly dokázali pochopiť jednoduché videá, piesne či rozprávky v talianskom jazyku. Hlavnými didaktickými technikami bola didaktická hra, pieseň, video či pohybové aktivity zamerané na výučbu slovíčok

o tele a priestore. K dispozícii bola aj interaktívna tabuľa, vďaka ktorej bola podporovaná prirodzená súťaživosť medzi deťmi pri riešení rôznych hlavolamov či hádaniek po taliansky.

Štvrtou fázou, ktorá nás ešte len čaká, je príprava krátkej učebnice pre deti 1. stupňa, kde bude zhrnutý nielen použitý didaktický materiál či techniky, ale aj nové nápady a najnovšie trendy vo výučbe taliančiny v primárnom vzdelávaní. Učebnica nebude zameraná len na výučbu v rámci vyučovania, ale aj vo voľnom čase, či už v školských kluboch detí alebo centrách voľného času. Máme ambíciu, aby naše znalosti z praxe vytvorili jedno súhrnné dielo Taliančina pre deti A1, A2, B1 a B2, aby si tak deti osvojili tento románsky jazyk. Jazyk básnika Danteho a umelca Leonarda, jazyk maliara Caravaggia a romantického spisovateľa Manzoniho, jazyk zakladateľa Európskej únie De Gasperiho a jazyk operného speváka Bocelliho.

PaedDr. Viera Rasse Nagy, PhD.
Patrik Páterek – študent PF KU; taliansky jazyk a literatúra – náboženstvo

Hodnotenie popularity a relevancie webových sídiel univerzít a VŠ na svete

Na základe hodnotenia popularity a dôležitosti webových sídiel univerzít a vysokých škôl na svete je v rámci Slovenska z 32 hodnotených univerzít a vysokých škôl Katolícka univerzita na 17. mieste.

Vo februári 2020 bol zverejnený nezávislou austrálskou spoločnosťou UniRank rebríček popularity univerzít a vysokých škôl v dvesto krajinách sveta. Hodnotenie UniRank je medzinárodná platforma, ktorej súčasťou sú recenzie a rebríčky takmer 14-tisíc oficiálne uznaných univerzít a vysokých škôl na svete.

Zaujímavosťou je, že v hodnotení sa na rozdiel od iných rankingov nevychádza primárne z akademických údajov poskytnutých samotnými univerzitami, ale z platných, exaktných webových metrík, ktoré poskytujú nezávislé webové zdroje. Základom je prezentácia na webe a obľúbenosť podľa návštevnosti, dôveryhodnosti zdrojov a popularita viazaná na kvalitu.

Tento ranking nehodnotí kvalitu vyučovania, úroveň vedy a výskumu, ani akademické prostredie univerzít. Hodnotí sa spôsob a kvalita prezentácie nielen na webových sídlach univerzít, ale aj na 5 sociálnych sieťach, ako sú Facebook, Twitter, Instagram, YouTube a LinkedIn a ich odozva. Jeho cieľom je podať informácie o prezentácii univerzít na internete a pomôcť tak študentom a akademickým pracovníkom pochopiť, ako populárne sú univerzity skôr v zahraničí.

UniRank medzinárodný rebríček využíva na hodnotenie algoritmus, ktorý je založený na hodnotení inteligentných zdrojov piatich nestranných a nezávislých webových metrík:

- Moz Domain Authority – doménová autorita, ktorá predpovedá, či sa webová stránka zobrazí v internetovom prehliadači na popredných miestach,
- Alexa Global Rank – je dcérska spoločnosť Amazonu, ktorá poskytuje komerčné obchodné dáta a analýzy,
- SimilarWeb Global Rank – poskytuje podrobné analýzy o webových stránkach a mobilných aplikáciách,

- Majestic Referring Domains – poskytuje analýzy odkazového profilu, čo je súhrn všetkých spätných odkazov, ktoré vedú späť na sledovanú stránku,
- Majestic Trust Flow – overuje dôveryhodnosť webových stránok.

Hodnotené sú iba školy, ktoré spĺňajú nasledujúce kritériá:

- akreditácia príslušnou organizáciou v krajine,
- ponuka vysokoškolského vzdelania formou bakalárskeho a/alebo magisterského, či doktorandského štúdia,
- poskytovanie štúdia prevažne v tradičnej dennej forme výučby prezenčným a dištančným spôsobom vzdelávania.

Na prvých miestach svetového rebríčka 2020 sú americké univerzity: Massachusetts Institute of Technology (MIT), Harvard University a Stanford University.

V UniRank 2020 je na Slovensku vyhodnotených 32 univerzít a vysokých škôl, z ktorých na prvých troch miestach sú naše najväčšie a najstaršie univerzity - Slovenská technická univerzita v Bratislave, Technická univerzita v Košiciach a Univerzita Ko-

menského v Bratislave. Katolícka univerzita sa podľa tohto rebríčka umiestnila na 17. mieste. Pre nás je lichotivý ten fakt, že sa naša univerzita prakticky nachádza na špici nových univerzít, ktoré vznikli v ére samostatného Slovenska.

Je to aj výzva pre naše ďalšie zlepšovanie. Na linku <https://www.4icu.org/reviews/4201.htm> je zverejnený celý protokol o našej komunikácii na internete, akési vysvedčenie, z ktorého je zrejme, kde sme body získali, resp. stratili.

Anna Diačiková
Katedra manažmentu v Poprade

Nové podmienky k výkonu atestácií pedagogických a odborných zamestnancov

Dňa 8.2.2020 sa na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku uskutočnil informačný seminár pod záštitou Centra celoživotného vzdelávania PF KU. Jeho zámerom bolo vysvetlenie podmienok k plneniu kompetencií k atestáciám v zmysle nového zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Seminár bol otvorený pre širokú verejnosť a o značnom záujme svedčí plná Aula J. P. II. pedagogických aj odborných pracovníkov z celého Slovenska. Seminár otvoril a viedol riaditeľ CCV PF KU Dr. Ján Kamoďa, ktorý vysvetlil filozofiu a tvorbu portfólia jednotlivých kategórií a podkategórií pedagogických a odborných zamestnancov. V závere široká diskusia bola znamením zmyslu a opodstatnenia tohto seminára.

Keďže Katolícka univerzita v Ružomberku je prvá a zatiaľ jediná univerzita na Slovensku, ktorá získala rozhodnutím MŠVVaŠ SR oprávnenie na organizovanie atestácií pedagogických a odborných zamestnancov, podobné semináre plánuje CCV PF KU organizovať aj do budúcnosti, vzhľadom na neutíchajúci záujem a pozitívne ohlasy v rámci vzájomnej spolupráce s regionálnym školstvom.

Všetky informácie, novinky aj pripravované akcie CCV PF KU nájdete na stránke www.ccvpfku.sk.

Zuzana Gejdošová

NÁJDETE NÁS NA:
www.pf.ku.sk

Poradenstvo a sprevádzanie v manželských krízach

V januári sa na Teologickej fakulte uskutočnila séria workshopov, ktorú organizovalo o.z. Fórum života v spolupráci s Arcidiecéznym centrom pre rodinu a Fakultou spoločenských vied TF KU v rámci projektu OP EVS „Medzigeneračná solidarita a ochrana ľudskej dôstojnosti.“

Workshopov formátu world café sa zúčastnilo spolu 112 účastníkov. Takmer polovica z nich diskutovala o téme Poradenstvo a sprevádzanie v manželských krízach v dvoch rôznych termínoch.

O tému Novodobé nástrahy internetu a digitálnych médií prejavilo záujem 58 osôb z rôznych organizácií a zariadení. Workshopu predchádzal odborný vstup, ktorý lektorovala doc. PhDr. Ing. Lýdia Lešková, PhD. z Katedry spoločenských vied TF KU.

Workshopy priniesli cenné závery od ľudí z praxe, ktoré budú zapracované do analytického materiálu pre tvorbu koncepčných návrhov riešení, ktoré predkladajú poradné orgány vlády SR.

Odovzdanie certifikátov absolventom semestrálneho programu

21. januára 2020 sme na Teologickej fakulte KU v Košiciach ukončili 4. cyklus semestrálneho programu Ľudská sexualita, láska a zmysel života, v ktorom študovalo spolu 30 študentov. Tento atraktívny seminár vyvrcholil ďakovnou sv. omšou spolu s odovzdaním certifikátov z rúk pána dekana doc. Radoslava Lojana, PhD., po ktorých nasledovala slávnostná recepcia. Týmto zároveň oznamujeme, že prihlasovanie do nového cyklu je už spustené. Informácie nájdete na: www.teologiatela.sk

Deň otvorených dverí na TF KU v Košiciach

Teologická fakulta KU v Košiciach sa pripojila k ostatným pracoviskám Katolíckej univerzity otvorením svojich priestorov pre záujemcov o štúdium odborov ponúkaných v budúcom akademickom roku 2020/2021.

Návštevníkov fakulty čakala interaktívna prezentácia študijných odborov zo strany vyučujúcich, ktorým asistovala sekcia doktorandov. Osobné rozhovory a priateľská atmosféra sprevádzali prvú časť programu, ktorá plynule prešla do multižánrovej prednášky Dr. Pavla Hrabovického, PhD. na tému Kresťanská symbolika vo svete Pána prsteňov. Touto formou si hostia odniesli nielen praktické informácie a nové kontakty, ale aj zážitok z pútavej prezentácie moderných teologických prístupov. Veríme, že Teologická fakulta získala svojich nových členov a priaznivcov.

NÁJDETE NÁS NA:
www.tf.ku.sk

Nové akreditované špecializačné a certifikačné študijné programy FZ KU

Fakulta zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku získala právo uskutočňovať akreditovaný špecializačný študijný program v zdravotníckom povolaní zdravotnícky záchranár v špecializačnom študijnom odbore starostlivosť o kriticky chorých a právo uskutočňovať akreditovaný študijný program v zdravotníckom povolaní sestra v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť o dospelých. Fakulte bolo tiež priznané právo uskutočňovať certifikačný študijný program v zdravotníckom povolaní sestra v certifikovanej činnosti funkčné vyšetrovacie metódy.

Starostlivosť o kriticky chorých je špecializačný študijný program zameraný na získavanie zručností pre vykonávanie inva-

zívnych výkonov a špecifických postupov na mieste zásahu a na urgentnom príjme. Obsahom štúdia je tiež transport osôb pri živote ohrozujúcich stavoch a intenzívna starostlivosť počas transportu.

Ošetrovateľská starostlivosť o dospelých je špecializačný študijný program, ktorý sa zaoberá komplexnou ošetrovateľskou starostlivosťou o pacientov v odboroch vnútorného lekárstva, chirurgie, geriatrickej a onkológie.

Certifikačný študijný program je zameraný na prípravu sestier kompetentných participovať na diagnostických a terapeutických vyšetreniach srdcovocievneho a dýchacieho ústrojenstva.

Viac informácií o nových akreditovaných študijných programoch nájdete na <http://www.ku.sk/index.php/fakulty-a-pracoviska/fakulta-zdravotnictva/fz-studium/fz-celozivotne-vzdelavanie>

O KORONAVÍRUSE S PROFESORKOU LESŇÁKOVOU

Koronavírus je azda najviac skloňované slovo posledných dní a týždňov. Z médií čerpáme veľa relevantných informácií, ale zároveň sa na nás valí množstvo dezinformácií a hoaxov. S prof. MUDr. Annou Lesňákovou, PhD., bývalou dekanou Fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku a prednostkou Kliniky infektológie Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok – FN, sme sa rozprávali o tejto aktuálnej téme.

? Vieme, že nový koronavírus SARS-CoV-2 sa vlani najskôr objavil v čínskom meste Wu-chan kde spôsobil epidémiu. Neskôr sa šíril do celého sveta a máme pandémiu. V tejto súvislosti sa objavili rôzne konšpiračné teórie o jeho vzniku. Kde sa teda vírus vzal? Boli zdrojom nákazy netopiere, hady či iné šupinatce?

Vzhľadom na správy, že počiatočné prípady mali epidemiologické súvislosti s veľkým živočíšnym trhom, sa predpokladá, že

vírus má zoonotický (týkajúci sa zvierat, živočíšny – poznámka redakcie) pôvod, hoci sa to definitívne nepotvrdilo. Genetické analýzy zatiaľ naznačujú podobnosť s netopierimi koronavírusmi. Vo februári bola objavená vzorka vírusovej nukleovej kyseliny so sekvenciou na 99 % identickou so SARS-CoV-2 u chráneného šupinatca (pangolin), používaného v tradičnej čínskej medicíne. Tento genomický obraz v súvislosti s vírusovými charakteristikami u ľudí bude vyžadovať ďalšie štúdie. Súčasnú pandémiu spôsobuje koronavírus, ktorý je zrejme blízkym príbuzným toho, čo spôsobil SARS pred 18 rokmi, ktorý pravdepodobne na prvého infikovaného človeka preskočil z cibetiek, alebo MERS, ktorý bol pôvodne ťavím vírusom.

? Aká je súčasná epidemiologická situácia v Ružomberku a okolí?

Ambulantne sme k 30. marcu 2020 na infektoologickej ambulancii ÚVN SNP Ružomberok – FN vyšetřili 245 pacientov, hospi-

talizovaných s podozrením na COVID-19 bolo 29 pacientov. S potvrdenou infekciou COVID-19 evidujeme 12 pacientov, z toho je 9 hospitalizovaných a 3 sú v domácej karanténe. 7 pozitívne testovaných je z Ružomberka, 3 z Liptovského Mikuláša, 1 z Veľkého Rovného a 1 zo Zázrivej. Testovaní boli aj zamestnanci z Centra sociálnych služieb Likavka, ktorí museli ostať v karanténe kvôli kontaktu s COVID-19 pozitívne testovanou kolegyňou, ale nie sú nakazení.

? Vládni analytici zverejnili model vývoja ochorenia na Slovensku, tie čísla neboli vôbec optimistické. Hrozí nám skutočne taký počet infikovaných?

Vládni analytici z Inštitútu zdravotnej politiky pripravili krízový model vývoja ochorenia COVID-19 v rôznych scenároch. Analytici uvádzajú, že ide o veľmi konzervatívne modely a pravdepodobné je, že absolútne čísla by boli vo všetkých troch scenároch nižšie. Nie sú však nereálne, keďže základná nákazlivosť vírusu nie je presne známa a v niektorých krajinách a regiónoch bola aj oveľa vyššia, než s akou rátať vládni analytici.

Infekčnosť sa udáva v hodnote R0. Hodnota R0 označuje to, koľkých ďalších ľudí v priemere nakazí každý infikovaný. Pokiaľ je vyššia ako 1, množstvo nakazených rastie. Presnú hodnotu R0 pre vírus SARS-CoV-2 zatiaľ nepoznáme, väčšina odhadov hovorí o R0 medzi 2 až 3, v niektorých prípadoch až 5. V nekontrolovanom prostredí niekedy dosiahla hodnota R0 až 14,8. Pri takto vysokých číslach nákaza rastie rapídne a exponenciálne. Hodnotu R0 však môžeme znížiť vlastným správaním a opatreniami, ktoré vychádzajú z našich vedomostí o tom, ako sa vírus šíri.

Aký scenár sa naplní, alebo nie, nezáleží iba od opatrení, ktoré prijme vláda. To, čo sa namodelovať úplne nedá, je správanie ľudí. Pokiaľ budú opatrenia porušovať a nebudú sa správať zodpovedne, nákaza sa bude šíriť rýchlejšie a mŕtvych bude viac. To, či krízu, ktorú spôsobil vírus SARS-CoV-2 a ochorenie COVID-19, zvládneme, alebo nie, teda máme iba vo svojich rukách a to doslova.

? Ako sa pripravuje Klinika infektológie a vôbec celá Ústredná vojenská nemocnica v Ružomberku – FN na nápor pacientov? →

Nemocnica postupuje podľa nariadenia hlavného hygienika SR, Vojenského ústavu hygieny a epidemiológie a pravidelne sa zúčastňuje na zasadnutí krízového štábu v Žiline. Samozrejme nemocnica sa zosobila ochrannými pomôckami, rozšírila lôžkovú kapacitu a prijíma na dennej báze potrebné opatrenia na zvládnutie celej situácie.

Ústredná vojenská nemocnica v Ružomberku – FN otvorila kontrolné záchytné stanovisko pre všetkých pacientov prichádzajúcich do nemocnice. Pracovisko sa nachádza v kontajnerovom systéme poľnej nemocnice pri chirurgickom pavilóne. Každý pacient, ktorý príde do nemocnice, pôjde od vrátnice po vyznačenej trase priamo na záchytné pracovisko, kde mu zdravotníci zmerajú teplotu a vyplní dotazník. Vyplnenie dotazníka a prechod cez kontrolné stanovisko je podmienkou ďalších vyšetrení v nemocnici. Opatrenie sa nevzťahuje na vozidlá rýchlej zdravotnej pomoci ani dopravnej zdravotnej služby. Ku kontrolnému stanovisku je možný aj prístup autom, bez nutnosti vystupovania z neho. Na základe depistážneho vyšetrenia bude pacient ďalej manažovaný.

Nemocnica tiež zriadila mobilnú odberovú jednotku, ktorá je v prevádzke od 26. marca 2020, v čase od 7:00 do 15:30 hodiny. Je určená pre pacientov s podozrením na ochorenie spôsobené koronavírusom v spádovej oblasti Liptov a Orava.

? Veľa sa hovorí o vývoji vakcíny, resp. nových liekov. To si však vyžaduje čas na klinické skúšanie. Predpokladáš, že môže byť v boji s COVID-19 účinné podanie antivirových, ktoré sa používajú na liečbu iných ochorení?

Pri liečbe tejto choroby sa zatiaľ musíme spoliehať predovšetkým na vlastný imunitný systém. I keď prichádzajú povzbudivé správy o možnom lieku z Austrálie a Japonska, ako aj o možnej vakcíne z Izraela, klinické testovanie potrvá aj v zrýchlenom režime ešte dlhé mesiace.

Čo sa týka účinnosti kombinovaného použitia antivirových je to problematika stále kontroverzná a všeobecne má nízku úroveň odporúčania.

Dnes máme štyri lieky, o ktorých sa vie, že zaberajú aj na koronavírusy. Môžu sa použiť po schválení etickej komisie a zaradení pacienta do štúdiovej kohorty s remdesivi-

rom sólo alebo do niektorého z viacerých klinických skúšaní kombinácie lopinavir/ritonavir alebo darunavir/lopinavir + niektoré z liečiv proti chrípke (baloxavir, marboxil alebo umifenovir) alebo iné štúdiové liečivá. Musí byť však zabezpečená možnosť prísneho klinického sledovania a legetis participácie na klinickom skúšaní.

? Veľa Slovákov sa vrátilo zo zahraničia, mnohí práve z Talianska, kde už bola epidémia v plnom prúde. Stačí u nich štrnásťdňová karanténa, alebo ich treba testovať? Môžu byť aj po tomto období bezpríznakoví prenášači?

Podľa usmernenia hlavného hygienika SR: „Osoby, ktoré boli v povinnej 14-dňovej domácej karanténe z preventívnych dôvodov, napríklad z dôvodu návratu zo zahraničia a neprejavujú príznaky ochorenia COVID-19, sa môžu vrátiť do bežného života bez potreby následného testovania.“

? Ako hodnotíš doterajšie opatrenia v boji s koronavírusom na Slovensku a ako môžeme pomáhať obmedziť šírenie vírusu my všetci? Ako začať každý od seba?

Je to správna cesta. Niektoré, ako obmedzenie letov, mohli prísť o víkend skôr. Cestovanie lietadlom je najrizikovejšie. Úplne stačí jeden, aby nakazil celý stroj, lebo celé hodiny tam cirkuluje ten istý vzduch. Neskoro prišiel aj zákaz masových športových podujatí. Opatrenia, ktoré rušia výučbu v školách, či hromadné akcie považujem za účinné k zamedzeniu šírenia nákazy.

K spomaleniu šírenia infekcie môžeme pomôcť aj my. Častejšie treba vetrať, dôkladne si umývať ruky, udržiavať odstup od ostatných a pravidelne čistiť a dezinfikovať predmety, s ktorými denne prichádzame do styku, napríklad mobilné telefóny.

? Môže nám pomôcť aj počasie?

Životaschopnosť vírusovej častice SARS-CoV-1 sa rapídne znížila pri vyšších teplotách a vyššej vlhkosti. Krajiny ako Malajzia, Indonézia, či Thajsko ochránila vyššia vlhkosť pred významným šírením nákazy SARS.

Aktuálny vírus SARS-CoV-2 sa teda môže správať veľmi podobne ako jeho kmeň SARS-CoV-1 a teda s postupujúcim rokom a so zvyšujúcimi sa teplotami sa bude nákaza šíriť pomalšie. Na druhej strane je

však toto stále len otázka a reálne správanie vírusu uvidíme až o niekoľko týždňov.

? Viacerí ťažko znášajú karanténu a súčasné opatrenia. Čo radíš týmto pacientom?

Verím, že karanténa môže byť pre mnohých aktívnych ľudí ťažko zvládnuteľná, ale práve karanténa a obmedzenie sociálnych kontaktov predstavujú jednu z ciest ako situáciu dostať pod kontrolu. Naopak v krajinách kde tieto opatrenia obyvateľstvo nedodržiavalo dôsledne, resp. opatrenia boli prijaté pomerne neskoro, je situácia veľmi vážna. Práve toto obdobie nám dáva možnosť zastaviť sa, spomaliť, popremýšľať nad svojím životom, venovať sa blízkym, rodine, modlitbe... No a samozrejme dnešné technológie nám umožňujú byť v kontakte s priateľmi aj na diaľku. Média sú plné dobrých príkladov ako zvládajú toto obdobie a byť užitoční sebe aj druhým.

? Na druhej strane vidíme medzi ľuďmi spolupatričnosť – šijú rúška, pomáhajú si s nákupmi, pracujú ako dobrovoľníci. Vnímame pokoru s akou situáciu zvládajú Číňania. Čomu nás môže koronavírus naučiť?

V odpovedi na túto otázku sa asi viacerí zhodneme a zaznieva v týchto dňoch z úst mnohých štátnikov, kňazov, zdravotníkov ale aj „bežných“ ľudí. Učí nás pokore... Učí nás tomu, že sme si všetci rovní, že sme bratia a sestry, že keď bojujeme spolu a nie každý sám za seba môžeme dosiahnuť želaný efekt. Možno aj tomu, že v súčasnej dobe možností nám pokoj do duše nepriestie nič materiálne, ale len služba blížnemu v akejkoľvek podobe. Na záver by som rada dodala, že každý človek by si mal vážiť svoje zdravie. Zdravie je len jedno a je potrebné sa oň starať. V tomto prípade striktné dodržiavať postupy, ako sa pred nakazením chrániť. Koronavírus je zákerná choroba, a ak budú všetci dodržiavať pokyny štátu, podarí sa nám nad ňou zvíťaziť.

Pani profesorka, veľmi si cením, že si si v tejto náročnej dobe našla čas podeliť sa s nami o tvoje skúsenosti, ďakujem ti za rozhovor a vyprosujem veľa sily, múdrosti a odvahy v tvojej službe.

Mária Lehotská

NÁJDETE NÁS NA:
www.fz.ku.sk

Súčasnú myslenie a ohrozenie tradičnej rodiny

V priestoroch Rektorátu KU sa 3. marca 2020 uskutočnila prednáška doc. Petra Dvořáka s názvom "Súčasnú myslenie a ohrozenie tradičnej rodiny" z ktorej Vám prinášame krátke zhrnutie.

V dnešných rozvinutých západných spoločnostiach zažívame krízu rodiny. Napr. v Českej republike sa rozpadne každé druhé manželstvo a viac ako polovica detí sa rodí mimo manželstva. Stabilitu súčasných rodín ohrozuje mnoho faktorov. Jedným z nich je akceptácia myšlienkových smerov, ktoré nie sú podložené vedeckými štúdiami a skrze rôzne politické a zákonné opatrenia vedú k obmedzovaniu slobody slova vo verejnom priestore. Aj keď je demokratická spoločnosť postavená na princípe tolerancie rôznych názorov, neznamená to ale ich automatické prijatie. Ak je niekomu skrze politické, finančné alebo zákonné opatrenia bránené vo vyjadrovaní názorov, alebo je nútený prijať názory, s ktorými nesúhlasí, potom takáto spoločnosť prestáva byť demokratickou a začína vykazovať totalitné črty. Tento trend je zreteľný v dnešnej dobe v západných krajinách, no určite sa prejaví čoskoro aj u nás. Závisí na spoločnosti na koľko sa mu podvolí.

Definovanie manželstva a jeho cieľov
Vychádzajú z Aristotela, ľudovoľné spoločnosť má svoje základy postavené na troch prvkoch: spoločné konanie, spoločné ciele konania a záväzky vyplývajúce z konania. Aj manželstvo je spoločnosťou s maximálnou možnou jednotou. Muž a žena sa stávajú jedným na úrovni fyzickej, duševnej a duchovnej. Jedinou oblasťou, kde nemôžu vystupovať samostatne, je plodenie detí. Pre zdravú výchovu je rovnako potrebná súhra muža a ženy. Neexistuje všeobecné rodičovstvo, ale iba otcovstvo a materstvo, ktoré sú nevyhnutné pre zdravý vývoj dieťaťa.

Vzťah muža a ženy v manželstve vychádza z prirodzene daných rozdielov medzi obojma pohlaviami. Toto tvrdenie je možné popierať (čo sa aj stáva) dvojakým spôsobom: menej a viac radikálne. Menej radikálnym spôsobom sú genderové teórie. Ich podstatou je tvrdenie, že prirodzené (biologické)

rozdiely medzi mužom a ženou nemajú z hľadiska spoločenských rol muža a ženy žiaden určujúci význam. Rozdiely sa týkajú genderu, nie pohlavia. Tým, že nie sú viazané na pohlavné charakteristiky, nie sú genderové rozdiely nutné, ale sú spoločenským výtvorom, ktorý odráža mocenské vzťahy medzi pohlaviami v rôznych oblastiach ľudského života a činnosti. Radikálnejším je názor, že pohlavné rozdiely objektívne neexistujú, že sú spoločenským výtvorom, alebo otázkou voľby na základe subjektívneho prežívania.

Ako vznikli tieto teórie? Nejde o jednu teóriu, ale skôr o rodinu teórií, pričom uvedené princípy sú ich jadrom. V rámci druhej vlny feminizmu sa koncom 60. rokov vyčlenila skupina feministiek, inšpirovaná marxizmom. Radikálne feministky sa chceli oslobodiť od mužskej sexualita, monogamie a materstva. V tejto snahe

sa radikálny feminizmus doplnil s hnutím homosexuálov za oslobodenie sexualita, vznikajúcim v rovnakej dobe. Homosexuálna skupina hovorila v tomto prípade o útlaku heterosexuálnou väčšinou, rovnako ako ženy o útlaku mužmi. Obe hnutia čerpali inšpiráciu z klasického marxizmu a kultúrneho marxizmu frankfurtskej školy (zokupenie filozofov a sociológov, inšpirované psychoanalýzou, ktorého členovia emigrovali do USA počas II. svetovej vojny a pôsobili na tamjších univerzitách. Hlavný predstaviteľ Herbert Marcuse sa domnieval, že kapitalistická spoločnosť potrebuje sexuálne oslobodenie – všetky možné formy sexualita).

Všetky prúdy feminizmu od konca 60. rokov do polovice 80. rokov chápali úlohu mužov a žien tak, že sú spoločensky vytvorené. Toto presvedčenie posilnilo spojenie feministickej teórie s postmodernizmom. Postmodernistický feminizmus považuje za svoj hlavný princíp mocenskú nerovnováhu.

Transgenderová ideológia

Transgenderová ideológia je ďalším krokom k tomu, aby sa biologické rozdiely medzi mužmi a ženami ešte viac potlačili, a čo bolo dané pohlavím, bolo prevedené do povahy sociálne stanoveného genderu. Iba vnútorné subjektívne prežívanie pohlavia (genderová identita) určuje, či sa niekto zaradí medzi mužov alebo ženy. Nemusi sa ale zaradiť ani medzi jedno alebo druhé pohlavie.

Podľa štatistík dochádza k poruchám genderovej identity, alebo nevyhranosti v pohlaví iba zriedkavo. Transgenderová ideológia však odmieta terapiu, aby sa prežívanie osoby prispôbilo objektívnej skutočnosti (jej biologickému pohlaviu), naopak snaží sa objektívnu realitu prispôbiť vnútornému subjektívnemu prežívaniu. Namiesto terapie nabáda ku zmene pohlavia chemickou a operatívnu cestou, čoho výsledkom je nezvratná sterilizácia zdravého človeka, vytvorenie disfunkčných pohlavných orgánov opačného pohlavia a celoživotná závislosť na podávaní hormonálnej liečby. To je najhoršie najmä u detí, ktoré nie sú schopné uvažovať o tak závažných následkoch. U 75% detí, ktoré vykazujú poruchu genderovej identity sa po dobe dospievania tento problém sám upraví.

Problematika transgenderizmu začala do popredia vystupovať až po roku 2000 a do širšieho kultúrneho povedomia najmä počas posledných rokov. Skrze legislatívu rôznych krajín je snaha pretláčať túto ideológiu väčšinovému obyvateľstvu. V niektorých západných krajinách sú prijaté zákony, ktoré obmedzujú práva rodičov pri zistení, že ich dieťa má poruchu genderovej identity. Narast počet detí, ktoré tvrdia, že sú genderovo nekomfortné rapídne narastá počas posledných rokov (Anglicko, Austrália, Nový Zéland, Švédsko). O zmenu pohlavia žiada viac dievčat než chlapcov, najmä vo veku 14 – 16 rokov. U transgenderových osôb je pri-

tom dokázaný vysoký sklon k sebevraždám po vykonaní zmeny pohlavia (19 %) a častým fenoménom je neskoršia ľútosť nad touto zmenou.

Súčasnú transgenderové hnutie postupuje tak, aby bol spoločnosťou prijatý homosexuálny životný štýl. Jeho hlavným pravidlom je hovoriť o homosexuáloch v pozitívnom slova zmysle, najmä vo vizuálnych médiách, aby bolo zjavné, že značná časť publika prijíma homosexualitu ako niečo bežné a normálne. Ďalším pravidlom je prezentovanie homosexuálov ako obetí, nie ako tých, ktorí agresívne presadzujú svoje záujmy voči väčšine. Oponentov je pritom potrebné zobrazovať v čo najhoršom svetle. Od roku 2003 sa podarilo aktivistom transgender dosiahnuť to, čo sa homosexuálnym aktivistom nepodarilo za desaťročia (akceptácia legislatívy v ich prospech). Ich úspech spočíva predovšetkým v ich financovaní. Tieto aktivity sú totiž ekonomicky podporované darcami prepojenými na lekárske a farmaceutické priemysel.

Doc. Petr Dvořák je vedúcim vedeckým pracovníkom Filozofického ústavu AV ČR Praha a docent na Cyrilometodějskej fakulte UP v Olomouci.

Okienko UPaC

Aj na začiatku prednáškového obdobia v letnom semestri akademického roka 2019/20 Univerzitné pastoračné centrum biskupa Jána Vojtáššáka v Ružomberku (UPaC) ponúklo univerzitnému spoločenstvu Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) viacero zaujímavých kultúrno-duchovných a spoločenských podujatí.

V stredu 19. februára 2020 sa na pôde KU v Ružomberku v spolupráci s Katolíckym Biblickým dielom na Slovensku uskutočnil Biblický deň. Do čítania, ale aj počúvania úryvkov z Evanjelia podľa Marka, ale aj z iných biblických kníh, sa okrem lektorov, ktorí sa pri čítaní textov striedali v pätnásť minútových intervaloch, mohli zapojiť aj samotní poslucháči. Čítanie a počúvanie biblických textov, rozdeleného na dve časti, dopoludnia v čase 09.30 – 11.30 hod. a popoludní 14.00 – 15.00 hod., ponútko všetkým účastníkom dostatok času v tichu Kaplnky sv. Alberta, k sebareflexii nad vybranými biblickými textami.

V utorok 25. februára 2020, deň pred Popolcovou stredou a pred vstupom do veľkého pôstneho obdobia, sa v Kaplnke sv. Alberta konala pred Najsvätejšou Sviatosťou Oltárnou celodenná adorácia, ktorá neskôr pokračovala v nočnej adorácii v Kaplnke sv. Edity Stein v Študentskom domove Ruža.

Počas víkendy 21. – 22. februára sa na pôde UPaC uskutočnil obľúbený formačný kurz pod názvom Žena, poznaj seba. Lektor kurzu, MUDr. František Orlovský zo Starej Lubovne, svojim odborným a otvoreným prístupom uvádzal tridsiatich dvoch účastníkov do tajomstva ľudskej sexuality a prirodzených metód plánovaného rodičovstva. Dve tretiny účastníkov, predovšetkým študentiek KU v Ružomberku, prejavilo túžbu danú problematiku spoznať ešte hlbšie a svoje osobné skúsenosti v krátkej budúcnosti aj naďalej s prednášajúcim lektorom MUDr. Františkom Orlovským konzultovať.

V stredu 19. februára 2020 sa o 19.00 hod. v UPaC uskutočnila prednáška z cyklu Škola rodiny pod názvom Originalita muža. Tému predniesol skúsený lektor Ing. Štefan Paterek. Ďalšia téma pod názvom Originalita ženy v rámci cyklu Škola rodiny sa uskutočnila v stredu 4. marca 2020 o 19.00 hod. v UPaC. Tému prednášala rovnako dlhoročne skúsená lektorka, Mgr. Monika Naďová, PhD.

V stredu 3. marca 2020 v čase 08.00 – 11.00 hod. sa v priestoroch UPaC uskutočnil už tradičný odber krvi pod názvom Pôstna kvapka krvi. Na humánnom podujatí, ktoré pracovníci UPaC v spolupráci s Transfúznou stanicou Ústrednej vojenskej nemocnice SNP v Ružomberku už niekoľko rokov spoločne organizujú, darovalo tento vzácny orgán štyridsaťdva darcov – študentov. Prednosta Transfúznej stanice MUDr. Juraj Mítura vyjadril veľkú spokojnosť s aktívnou účasťou mladých darcov na tomto na odbere krvi.

V rámci projektu Host' na KU sa pravidelne v utorok popoludní o 16.16 hod. v Univerzitnej knižnici KU predstavili univerzitnému spoločenstvu viacerí hostia.

V utorok 11. februára 2020 bol Hostom na KU vysokoškolský pedagóg a zároveň spisovateľ, doc. PaedDr. Anton Lauček, PhD., ktorý vnímavým a vtípnym pohľadom na život vo svojom autorskom čítaní predstavil svoju najnovšiu knihu z cyklu Iba tak – Iba tak X.

V utorok 18. februára 2020 bol Hostom na KU bývalý dlhoročný poslanec Európskeho parlamentu, MUDr. Miroslav Mikolášik, ktorý predstavil tému: Oplatí sa bojovať o morálne hodnoty v európskom parlamente?

V utorok 25. februára 2020 bol Hostom na KU poľský profesor, prof. Piotr Kopjec, ktorý predniesol tému: Konfesijné rozdiely v morálnych otázkach.

Na začiatku tohto prednáškového obdobia sa v spolupráci so študentmi KU v RK zrodil projekt Štvrťko, ktorý nadväzoval na evanjelizačný kurz Alfa zo zimného semestra AR 2019/20. Cieľom tohto podujatia, stretnutia študentov, ktoré sa konalo v pravidelnom čase – štvrtok 17.00 – 19.00 hod., bolo priblížiť sa bližšie k sebe, k človeku a k Bohu, podelenie sa s vlastnými darmi a osobnými skúsenosťami. Tematické zameranie projektu sa inšpirovalo Exhortáciou Svätého Otca, pápeža Františka: Gaudete et exultate, v ktorom sú kladené dôrazy na duchovný život súčasného kresťana. Fundamentom projektu sa stala adorácia pred Najsvätejšou Sviatosťou Oltárnou, Modlitba krížovej cesty, práca s Božím slovom a ruženec. Súčasťou štvrtkového stretnutia, ktorého sa okrem študentov KU zúčastňovali aj kňazi UPaC, bola aktivita a modlitba, úvodné slovo, práca v skupin-

kách, vzájomné zdieľanie sa a záverečná modlitba.

Pravidelné športové podujatia sa konali v utorok a v stredu večer v Telocvični Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku. Z naplánovaných turistických podujatí, ktoré v rámci UPaC organizovali študenti Jána Cibulka (FF KU) a Sára Kertysová (PF KU), sa v sobotu 7. marca 2020 uskutočnila turistika na chatu pod Chlebom.

Počas Korona krízy sa pravidelne v pondelok – štvrtok večer v čase 20.00 – 21.00 hod. v Kaplnke sv. Alberta konala pravidelná súkromná adorácia pred vystavenou Najsvätejšou Sviatosťou Oltárnou. Hlavným úmyslom tejto tichej modlitby bola prosba za ukončenie pandémie a za Božiu pomoc pre nasadených v službe, za lekárov ako aj zdravotné sestry a iných zdravotníckych pracovníkov, za policajtov, hasičov, dobrovoľníkov, za politikov, za mnohých kňazov a duchovné osoby slúžiacie v prvých línách. Modlitba bola obetovaná aj za všetkých chorých a umierajúcich a za celý svet bojujúci náročný boj s pandemiou.

Kňazi UPaC boli k dispozícii k vysluhovaniu sviatosti zmierenia pri rešpektovaní všetkých nariadení zo strany štátu ako aj Cirkvi. V tomto čase prebiehal aj e-learning predmetu Sústreďenie zo spirituality II., pre študentov KU, ktorý viedli kňazi UPaC. Na web stránke UPaC (www.upac.sk) boli pravidelne aktualizované najdôležitejšie informácie a rovnako aj informácia o zabezpečení modlitby kňazov UPaC za celé univerzitné spoločenstvo KU. V neposlednom rade kňazi UPaC aj formou prednášok v cykle Duchovná obnova do týchto dní pod názvom: Chtel bych žít / Chcel by som žít!, prispeli k duchovnému pokrmu Božieho ľudu.

Róbert Slotka, Jozef Žvanda

BLIŽŠIE INFORMÁCIE:
www.upac.sk
a na Facebooku

kronika posledných mesiacov

január

14. január

V Košiciach na Teologickej fakulte KU sa uskutočnilo 15. výjazdové zasadnutie Kolégia rektora KU. Členov Kolégia rektora KU prišiel pozdraviť Veľký kancelár KU Mons. Bernard Bober, ktorého privítal rektor KU a dekan Teologickej fakulty KU. Veľký kancelár zároveň spolu s rektorom KU odovzdali menovací dekrét zvolenému dekanovi Filozofickej fakulty KU doc. Mgr. Marekovi Babicovi, PhD. Na zasadnutí sa prerokovala Smernica rektora o výške školného a poplatkov spojených so štúdiom na KU v akad. r. 2020/2021 a príprava Dňa otvorených dverí na KU, ktorý sa uskutoční 4. februára 2020.

15. január

V Košiciach na Teologickej fakulte KU sa uskutočnila vedecká konferencia pri príležitosti 400 rokov od smrti Sv. Košických mučeníkov. Konferencii predchádzala slávnostná svätá omša v Kostole Najsvätejšej Trojice, ktorú celebraval Mons. Bernard Bober, metropolita a arcibiskup Košickej arcidiecézy a Veľký kancelár KU v Ružomberku.

17. január

Prezidentka SR Zuzana Čaputová prijala členov Slovenskej rektorskej konferencie (SRK) a členov predsedníctva Slovenskej akadémie vied. Na stretnutí sa zúčastnil aj rektor KU doc. Jaroslav Demko. Podľa prezidentky Slovenská republika naliehavo potrebuje, aby sa naše univerzity a vysoké školy stali miestom, kde sa bude novým, efektívnejším spôsobom zhodnocovať intelektuálny a kultúrny potenciál našej vlasti. Spomalíť a zastaviť odliv slovenských študentov do zahraničia je podľa prezidentky

jednou z dôležitých úloh, ktorou sa bude musieť Slovensko v najbližšom čase zaoberať.

25. január

KU zorganizovala pre svojich pedagógov, zamestnancov, študentov a priaznivcov univerzity Reprezentačný ples KU pri príležitosti 20. výročia vzniku KU v Ružomberku. Ples sa uskutočnil vo Veľkej dvorane Hotela Kultúra v Ružomberku. V úlohu hostiteľa sa predstavil rektor KU doc. Jaroslav Demko. Ples bol otvorený pre širokú verejnosť, stretli sa tu okrem predstaviteľov fakúlt aj zástupcov mesta, absolventi a súčasní študenti univerzity.

26. január

Už pravidelne bola posledná januárová nedeľa venovaná KU v Ružomberku. Pri tejto príležitosti bola slávená svätá omša v kostole Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave za účasti vedenia a zamestnancov KU v Ružomberku. Svätú omšu celebraval J. E. Mons. Jozef Haľko, rímskokatolícky pomocný biskup Bratislavskej arcidiecézy spolu s kňazmi Univerzitného pastoračného centra J. Vojtáššáka. Jeho eminencia v homílii poukázala na význam Božieho slova a jeho schopnosť meniť veci, okolnosti a hĺbku ľudskeho srdca. Hlásať slovo o pravde je povinnosťou aj akademickej pôdy, povinnosťou KU v Ružomberku. Univerzite poprial v mene KBS aby „naďalej spĺňala svoje poslanie, formovať myslenie, zušľachtovať srdce a ohlasovať cez poznanie reality pôvod všetkého čo jestvuje, Boha Ježiša, skrze ktorého bolo všetko stvorené.“

28. január

Na KU v Ružomberku sa uskutočnilo v spolupráci s jednotlivými centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

(CPPPaP), výchovných a kariérových poradcov stredných škôl, školských psychologov a odborných zamestnancov CPPPaP Žilinského kraja pracovné stretnutie o možnostiach vzdelávania na KU. Súčasťou stretnutia boli viaceré zaujímavé prednášky o možnostiach štúdia pre študentov SŠ, študentov so špecifickými potrebami, ako aj možnosti ďalšieho vzdelávania stredoškolských pedagógov.

Na Filozofickej fakulte KU v Ružomberku sa uskutočnilo druhé, kvalifikačné kolo Medzinárodnej filozofickej olympiády. Po odovzdaní cien trom víťazom slovenského kola šestnásť najúspešnejších účastníkov prvého kola písalo esej v anglickom jazyku. Novinkou tohto roku bolo to, že študenti svoje eseje písali na počítači, čím mali možnosť si aj po technickej stránke vyskúšať podmienky, ktoré čakajú na víťaza alebo víťazku tohto kola, ktorý/á bude mať možnosť sa zúčastniť medzinárodného kola IPO 21. – 24. mája 2020 v portugalskom Lisabone.

február

4. február

Pre záujemcov o štúdium, ale aj širokú verejnosť sa otvorili brány KU v Ružomberku na všetkých jej štyroch fakultách, a to v Aule Jána Pavla II. na Pedagogickej fakulte KU pre záujemcov o štúdium na Pedagogickej a Filozofickej fakulte KU, v Organovej sieni na Fakulte zdravotníctva KU pre záujemcov o štúdium na Fakulte zdravotníctva KU a pre záujemcov o štúdium na Teologickej fakulte v átriu na Teologickej fakulte KU v Košiciach. Návštevníci si mohli osobne obzrieť priestory a vybavenie fakúlt a zároveň spoznať vyučujúcich a študentov na jednotlivých katedrách.

Vo veku 67. roku života a 43. roku kňazstva odovzdal Stvoriteľovi svoju dušu Mons. doc. PaedDr. ThLic. Alojz Kostelanský, PhD. Stál pri vzniku Katolíckej univerzity v Ružomberku, na ktorej pôsobil až do konca svojho života. Rozlúčková svätá omša s farnosťou Ružomberok sa konala 7.2.2020 o 16.00 vo farskom kostole v Ružomberku. Pohrebná svätá omša sa slúžila 8. februára 2020 o 10.00 vo farskom kostole v Ružomberku. Mons. Alojz Kostelanský patril k najvýznamnejším kňazským osobnostiam v celej histórii mesta Ružomberok, vykonal nezastupiteľný kus práce na jeho pozdvihnutí, čím sa zaradil medzi jeho vôbec najvýznamnejšie osobnosti v novodobej histórii.

5. februára

V Aule Jána Pavla II. sa predstavil divadelný súbor KU, zložený zo študentov, v poradí už so svojou štvrtou samostatnou večernou hrou. Tentokrát divadelníci priniesli divákovi dramatickú hru z pera Ivana Bukovčana s názvom Kým kohút nezaspieva. Príbeh sleduje desiatich zdanlivo náhodne vybraných ľudí umiestnených v pivnici jedného malého mesta počas nacistickej okupácie Slovenska. Postupne sa však začínajú vynárať fakty, vykresľovať charakter a príbeh začína nabrať nebezpečné tempo. Predstavenie malo vysokú účasť a dlhotrvajúcim potleskom prítomní ocenili vysokú umeleckú úroveň predstavenia.

6. február

Na Katedre hudby PF KU v Ružomberku sa uskutočnil komorný koncert pedagógov a študentov hudby venovaný JUDr. Ing. Jaroslavovi Komorovi ako prejav vďaky za jeho hodnotný dar pre katedru – nové pianino značky Petrof. Koncertu sa okrem darcu zúčastnil aj

riaditeľ Kúpeľov Lúčky Ing. Mgr. Martin Beňuch a rektor KU doc. Jaroslav Demko s manželkou.

17. február

Teologická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku v spolupráci s Univerzitným pastoračným centrom v Košiciach pripravila ďalšiu sériu teologických večerov. Moderované diskusie na aktuálne témy sa konajú raz mesačne v priestoroch fakulty na Hlavnej 89. V rámci série popularizačno-odborných diskusií sme privítali vysokoškolského pedagóga a bibliistu Dr. Juraja Feníka s témou „Žena v Novom zákone.“

19. február

V ružomerskom Kine Kultúra sa uskutočnil Filmový festival Ružomberok – univerzitné mesto. Aj týmto spôsobom si Katolícka univerzita v Ružomberku pripomenula 20. výročie svojho založenia. Svoju premiéru mal predovšetkým nový dokumentárny film Made in Ružomberok od mladého tvorcu Jakuba Kršku, absolventa ružomerskej žurnalistiky. Film zachytáva vznik školstva v dolnoliptovskej metropole od 14. storočia až po založenie jedinej katolíckej univerzity na Slovensku. Filmový festival bol určený širokej verejnosti.

21. február

Katolícka univerzita v Ružomberku a Inštitút vzdelávania, poradenstva a informatizácie uzavreli dohodu o spolupráci v oblasti realizácie podiplomových štúdií. Rokovania sa zúčastnil rektor KU doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc., prorektorka pre vzdelávanie PhDr. Mgr. Mariana Magerčiaková, PhD. a zástupcovia Inštitútu vzdelávania, poradenstva a informatizácie, v zložení riaditeľ „IVPI“ Dr.h.c. JUDr. Ing. Mikuláš Bodor, PhD., MBA, LL.M. a manažér organizácie Mgr. Tibor Tóth, MBA, LL.M.

marec

2. – 8. marec

Aj tento rok sa Univerzitná knižnica KU v Ružomberku zapojila do pravidelného celoslovenského podujatia Týždeň slovenských knižníc pod spoločným mottom Knižnice pre všetkých. Podujatie tradične nemení svoj základný

cieľ a to pozitívne zviditeľňovať knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejšieho spektra aktivít a podujatí. V univerzitnej knižnici sa zamerali na sprievodné podujatia, online seminár a prezentáciu samotnej knižnice s bonusom – 50% zľavou na registračný a prolongačný poplatok pre všetky kategórie čitateľov.

3. marec

Ministerka školstva, vedy, výskumu a športu Martina Lubyová odovzdala dekanovi Filozofickej fakulty KU Marekovi Babicovi dekrét člena Vedeckej rady Slovenského historického ústavu v Ríme. Ústav bol zriadený zákonom č. 116/2013 Z.z. k 1. januáru 2014. Hlavnými úlohami ústavu je umožniť slovenským bádateľom historický výskum v najširšom zmysle slova v talianskych a vaticánskych archívoch, knižniciach a galériách a prezentovať výsledky tohto výskumu medzinárodnej aj národnej vedeckej komunite.

3. marec

V priestoroch Univerzitnej knižnice KU v Ružomberku bola otvorená výstava grafik Adrianny Zawadzkej "Sila a láska". Adrianna Zawadzka predstavuje na výstave svoje lásky – nielen grafiku ale taktiež svoj vzťah k histórii, človeku a prírode.

Za hojnej účasti poslucháčov sa uskutočnila v priestoroch Rektorátu KU prednáška doc. Petra Dvořáka s názvom "Súčasná myseľ a ohrozenie tradičnej rodiny". Doc. Petr Dvořák je vedúcim vedeckým pracovníkom Filozofického ústavu AV ČR Praha a docent na Cyrilometodějskej fakulte UP v Olomouci.

4. marec

V priestoroch Univerzitného pastoračného centra Jána Vojašáka v Ružomberku prebiehala aj tento rok charitatívno – zdravotnícka akcia s názvom „Pôstna kvapka krvi“, s podtitulom „Daruj krv, zachrániš život“. Ide o tradičnú akciu, ktorá sa koná pravidelne, predovšetkým v adventnom a pôstnom období.

5. marec

Seniori predstavujú rizikovú skupinu populácie, preto bola do

programu vzdelávania na Univerzite tretieho veku na KU v Ružomberku zaradená prednáška týkajúca sa bezpečnosti seniorov. Mgr. Katarína Kvašňovská z informačnej kancelárie v Klientskom centre Okresného úradu v Žiline Oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality Odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR vo svojej prezentácii v Aule sv. Jána Pavla II. poukázala najmä na prevenciu rizík okradnutia seniorov a bezpečnosť na cestách.

10. marec

Na Katolíckej univerzite v Ružomberku zasadalo kolégium rektora, ktoré prerokovalo opatrenia znižujúce riziko nákazy novým koronavírusom. Rektor KU v Ružomberku doc. Jaroslav Demko vydal príkaz, v ktorom prerušuje prezenčnú výučbu na všetkých fakultách na obdobie od 10. marca 2020 do 27. marca 2020. Prezenčné štúdium bude na fakultách nahradené dištančným. Študenti a vyučujúci môžu využiť e-learning a samoštúdium. Rovnako sa prerušuje vyučovanie na Univerzite tretieho veku.

11. marec

Aj Cirkev zasiahlo šírenie nového koronavírusu. Od 10. do 31. marca sa neslávia verejné sväté omše. Slovenskí biskupi vyhlásili pôst za odvrátenie šírenia koronavírusu. Zároveň pozývajú k modlitbám za zdravotníckych pracovníkov, a tých, ktorí v rozličných povolaniach kvôli koronavírusu v týchto dňoch pracujú, aby naša krajina zvládla situáciu, a neraz sú na úplnej hrane svojich síl a možností, navyše v priamom ohrození nákazou.

18. marec

Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu informovala o nových opatreniach týkajúcich sa fungovania programu Erasmus+ v sektore vysokoškolského vzdelávania v súvislosti so zasadaniami Ústredného krízového štábu SR a s mimoriadnym rokovaním vlády SR 15. marca 2020 týkajúceho sa šírenia ochorenia COVID-19. Vzhľadom na aktuálnu situáciu sa rozhodla vláda SR na mimoriadnom rokovaní pomôcť návratu slovenských občanov, ktorí sa chcú

vrátiť, čo sa týka aj študentov, ktorí v súčasnosti absolvujú Erasmus+ mobilitu v zahraničí.

23. marec

Uskutočnilo sa zasadnutie Vedenia KU v Ružomberku, ktorého cieľom bolo koordinovanie opatrení v prevencii pred COVID-19 v rámci KU v Ružomberku. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu v súvislosti s COVID-19 boli prijaté aj na KU v Ružomberku viaceré opatrenia. Pripravujú sa zmeny v harmonograme akad. r. 2019/2020 a plán ukončenia akad. r. 2019/2020, odzrkadľujúc aktuálne nariadenia Krízového štábu a MŠVVaŠ SR. Zmena sa týka aj termínu pripravovaného medzinárodného multižánrového festivalu Akademický Ružomberok – UNIUM 2020. Festival sa neuskutoční v pôvodnom termíne 21. – 23. 4. 2020, ale v alternatívnom termíne, na základe rozhodnutia organizačného výboru UNIUM.

25. marec

Rektor KU vydal ďalší príkaz k zníženiu rizika nákazy koronavírusom. V súlade s opatreniami prijatými Ústredným krízovým štábom SR a v jeho nadväznosti vládou SR a MŠVVaŠ SR, rektor KU v Ružomberku naďalej ponecháva v platnosti prerušenie prezenčnej formy štúdia a s tým súvisiace opatrenia, a to do odvolania, respektíve do určenia doby prerušenia verejnými autoritami. Prezenčné vyučovanie na KU v Ružomberku a všetkých jej súčastiach je nahradené vyučovaním dištančným. O termíne ukončenia prerušenia prezenčnej výučby budú študenti a zamestnanci KU informovaní dostatočne včas tak, aby sa vytvoril priestor na plynulý návrat na prezenčnú formu štúdia a na organizačné a technické zabezpečenie prezenčného vyučovania

27. marec

Študenti Fakulty zdravotníctva KU v Ružomberku sa prihlásili do výzvy, ktorá bola vyhlásená Fakultou zdravotníctva na základe žiadosti o pomoc Ústrednej vojenskej nemocnice - fakultnej nemocnice v Ružomberku a ako dobrovoľníci sa zapoja do pomoci pri realizácii opatrení súvisiacich so šírením ochorenia COVID-19.